

SZÁZ ÉVES A MAGYAR CSERKÉSZET... A VILÁGOT ÁTFOGÓ MOZGALOM

Sík Sándor

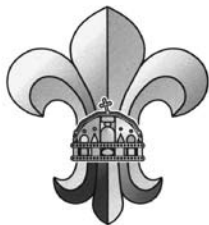
gróf Teleki Pál

v. kisbarnaki Farkas Ferenc

Bodnár Gábor

**KÜLFÖLDI MAGYAR CSERKÉSSZÖVETSÉG
2010**

AJÁNLÁS

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség
a „*Száz éves a magyar cserkészlet... a világot átfogó mozgalom!*” című füzetét
Bodnár Gábor emlékére ajánlja.
Gábor bá kitartó, hatékony munkája nélkül nem léteznénk ma.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA, SZERKESZTETTE ÉS RÉSZBEN ÍRTA:

Avvakumovits Erzsike és Ottó, Benedekné Micsinay Mária,
Bócsay Zoltán, Glaser János, Goór György, Lendvai-Lintner Imre,
Lomniczy József, McGinn Erika, dr. Némethyné Kesserű Judit,
Pillerné Tirczka Éva, Szórád Gábor

FORRÁSMUNKÁK:

- Bodnár Gábor: *A magyarországi cserkészlet története*. KMCSSZ, Garfield, 1980.
- Bokody József cikkei a magyar cserkészetről
- Csémi Szilárd: *Cserkészösvényen*. SZMCS, Dunaszerdahely, 2005.
- Gergely Ferenc: *A magyar cserkészlet története 1910-1948*, Göncöl Kiadó, Budapest, 1989.
- Iskolaügy és pedagógia Magyarországon 1919-1945 között*.
- KMCSSZ: *Magyar Cserkész* 1952 - 2009
- KMCSSZ: *Vezetők Lapja* - 1954 - 2009
- Köhler Ferenc: *Kerületi Nagytábor Sík Sándor Emlékére*, KMCSSZ, München 1984
- Marosvári Attila: *A magyar cserkészlet az emigrációban 1945 és 1956 között*.
A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Budapest, 2004.
- Marosvári Attila: *Szétszórt árvalányhaj – a külföldi magyar cserkészlet 50 éve*,
KMCSSZ, Garfield, 1995
- Némethyné Kesserű Judit: *Leánycserkészkönyv II.*, KMCSSZ, Garfield, 1992.
- Nógrád Vármegye Monografiája* – Országos Monografia Társaság, Budapest, 1911.
- Sík Sándor pedagógiája a „Fiatal Magyarság”-ban* (Neveléstörténeti sorozat)
mek.oszk.hu/01800/01821/01821.doc
- www.kmcssz.org – a KMCSSZ honlapja
- www.sztrilich.hu – a Sztrilich család honlapja
- www.geographic.hu – National Geographic Magyarország honlapja
- www.bibl.u-szeged.hu/ha/cserkesz/index.html - Fókuszban – Jamboree 1933
- www.arts.u-szeged.hu/pukarszk/konyv/11.html - Pukarszky-Nemeth/XI.Neveléstörténet

LORD ROBERT STEPHENSON SMYTH

BADEN-POWELL of GILWELL

(London, 1857 – Kenya, 1941)

„A cserkészzet alapítója”

1857-ben, Londonban született lord Robert S. S. Baden-Powell of Gilwell, akit mint Bi-Pi ismerünk. Rokoni között több tudós és magasrangú katonatiszt volt. Keresztapja Stephenson, a gőzmozdony feltalálójának a fia. Jó barátja volt Dickens, a „Twist Olivér” írója. Fialat volt még, mikor szülei meghaltak. Attól kezdve nagyon szerényen élt, mégis szép gyermekkorra volt. Godalmingbe járt iskolába, ahol a természet közelében élhetett. Nyulakat fogott a bozótban, főzött, (mai cserkészpróba anyaga), madarakkal és állatokkal barátkozott. Kereste a kalandokat. Körüljárta Dél-Angliát, kajakkal felment a Temze (Thames) forrásáig. Azonban az iskolában nem tartozott a legjobb tanulók közé. Tanulmányainak végén egy katonai akadémiából Indiában állomásozó huszárokhoz került. Hamar kitűnt, mint kiképző. Módszere

szokatlan volt; csapatát kis csoportokra osztotta egy vezető irányításával. (Az őrsi rendszer születése.) Emberei nagyon szerették. Később Dél Afrikában, Máltán és Írországbán teljesített szolgálatot, főképpen, mint kém és felderítő. Aki jó munkát végzett, kitüntetést kapott: egy kicsi jelvényt, ami nagyon hasonlít a mai cserkészliliomhoz. A néger törzsek ellen sikeresen csatározott. Győzelmeit minimális vérontás árán érte el.

1899-ben holland telepesek, a „búr”-ok elleni háborúban Mafeking városának a védelmével bízták meg. A búrok harcmodora nagyon nehezé tette a város védelmét. 217 napig ostromolták a várost, de végül is nem tudták elfoglalni. Kevés volt a katona, így a városparancsnok, segédszolgálatra tizenéves fiúkat állított be. Bi-Pi-re mély benyomást tett a megbízott fiúk ügyessége és találékonysága. Felfedezte az értéküket. Bi-Pi nemzeti hősként és mindenki kedvenceként tért vissza Angliába.

Angliában már létezett egy „Boy’s Brigade” nevű mozgalom. Ennek szervezője új módszereket javasolt a fiatalok nevelésében és felkérte Bi-Pi-t, hogy dolgozzon ki egy használható munkatervet, melynek központjába a katonai kiképzés helyett az erdőjárás, a természet tanulmányozása kerüljön. Bi-Pi nem hátrált meg. Meglepetten tapasztalta, hogy könyve az „Aids to Scouting” Mafeking ostromának köszönhetően, eljutott ifjúsági vezetőkhez, kik azt országszerte használták a megfigyelés és az erdei élet oktatására.

1907-ben kísérleti tábor rendezett, hogy kipróbálja saját ötleteit. 22 kamasz fiút szedett össze különböző társadalmi rétegekből. A fiúkat cserkész őrökbe szervezte. Módszere hamarosan világszerte elterjedt mozgalommá nőtt.

1910-ben a katonaságtól nyugalomba vonult és teljes energiáját a cserkészmozgalom fejlesztésére fordította. Beutazta a világot és mindenhova elment, ahol szükség volt rá. Az első nemzetközi cserkész dzsembori Londonban volt, 1920-ban. A háború gyászos vége miatt (Trianon) ezen magyarok nem vettek részt. A 2. Dániában, 3. Angliában, Birkenhead-ban volt. Magyarországon kétszer járt Bi-Pi: 1928-ban és 1933-ban, amikor Gödöllőn Teleki Pál volt a kísérője, aki maga is lelkes cserkész volt. Életének alkonyán még segített feleségének, aki a leány-cserkészzet alapítója volt.

Bi-Pi 1941-ben, halt meg Afrikában.

(LJ)

MAFEKINGI CSATA

„E csata hatására született Lord Baden-Powell-ben a cserkészmozgalom gondolata”

Háttér: A 18. században, Dél Afrikában holland eredetű földművesek telepedtek le. Ők voltak az Afrikaneerek, illetve búrok. A 19. században ez a terület angol gyarmat volt. 1899-ben a búrok fellázkodtak az angol uralom ellen és hadat üzentek. Az angolok több ütközetben vereséget szenvedtek, de Mafeking városát és erődjét – 217 napos búr ostromlás után – sikerült az angoloknak megvédeniük.

A mafekingi csata: Lord Baden-Powell vezette az angol védelmet. Igen nehéz helyzetben volt: katonái súlyos élelmiszerhiányban szenvedtek, a lőszer is fogytán volt, és főleg kevés volt a fegyverbíró férfi. A városparancsnok nem tehetett mást, segédszolgálatra tizenéves fiúkat állított be.

Bi-Pi-re mély benyomást tett a megbízott fiúk ügyessége és találékonysága. Erről később így írt: „Ez a tapasztalat arra tanított, hogy ha fiúk kiképzése alkalmazkodik természetükhöz, igen gyorsan tanulnak, továbbá, hogy a fiúk - ha megbízást kapnak - nagyobb feladatokat képesek elvégezni, mint azt az ember gondolná”.

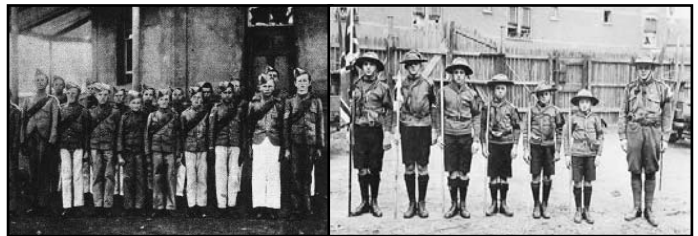

Bi-Pi a mafekingi csata közben

Mafeking sikeres védelmének híre egész Angliát leírhatatlan lelkesedésre indította. Így Baden-Powell nemcsak nemzeti hősként, de mindenki kedvenceként tért haza 1900-ban.

A hosszas és elszánt küzdelem, amellyel megvédte az erődöt, nemzeti hőssé tette Angliában. Kiadott egy katonai kiképzési könyvet „Aids to Scouting”, amit elkaptak a boltokból, és sok tanár és ifjúsági szervezet használta fel.

Bi-Pi ezután összegyűjtött 21 különböző háttérű fiút, és szervezett egy egyhetes nyári tábor Brownsea szigeten, hogy a gyakorlatban is kipróbálja nevelési programját. Ezt az 1907 augusztusában tartott tábor tekintik a cserkészlet megalapításának.

Mafekingi kadettok és egy korai cserkészőrs

1908-ban jelent meg a Scouting for Boys (Cserkészlet fiúknak) című könyve, amely az Aids to Scouting ifjúsági változata volt. Ettől kezdve spontán módon sorra alakulni kezdtek a cserkészcsapatok, akik a segítséget kérték. Így indult a cserkészmozgalom terjedése világszerte, és Magyarországon már 1910-ben megalakultak az első cserkészcsapatok.

(AO/E)

A VÁGI TUTAJÚT

„Az első nagy kaland”

Sok az ember a budapesti vasútállomáson. A nőkön földig érő ruhák, óriási kalapok, kezükben napernyő, soknak legyező. Sok férfi cilindert hord, mások meg lapos szalmakalapot. Gőzmozdony sistereg a vonat elején, olyan, amilyent csak filmen lehet látni. Pedig nem filmet vesznek fel: megszokott kép ez 1913 július elején.

De egyszerre mintha mindenki felfigyelne valami szokatlan dologra. Tényleg, az álló vonat végén furcsa alakok jelennek meg. Nagy csomó fiú olyan furcsa ruhában, amilyent az emberek még sohasem láttak: rövidnadrág, egy zöldes színű ing, furcsa, háromszögletű kendő a nyakukon, széles karimájú kalap a fejükön, kezükben hosszú bot, hátukon meg jól megtömött hátizsák. Van egy pár felnőtt is velük, azokon is hasonló ruha. A legérdekesebb az, hogy a felnőttek nem idegesek, nem kiabálnak rendetlenkedő gyerekekre, de nincs is ilyen. Hogy ennyi fiú ilyen rendesen viselkedjenek anélkül, hogy a tanáraik, vagy kicsodák, akik velük vannak, ne osztogatnák a pofonokat! Csodálatos! Kik lehetnek ezek?

Hát persze cserkészek. De ha ezt mondanánk a sok csodálkozó embernek, nem értenék. Mi az, hogy cserkész? Magyarországon még csak két, két-és-fél évvel azelőtt alakultak meg az első cserkészcsapatok, a legtöbb ember még nem látott, sőt, sohasem hallott cserkészről. Most azonban ez a százöt fiú nagy tervvel száll fel a vonatra.

Magyarország északnyugati részén, a mai Szlovákia területén folyik a Vág folyó. A Tatra magas hegyei között ered, igazi hegyi folyó, vad, veszélyes még ma is, pedig nagy részét szabályozták azóta. Óriási erdők veszik körül, a folyó felső része már régen híres volt a fatermelésről, hatalmas, egyenes fákat vágtak ki, azokat nagy tutajokba kötötték össze és a Vágon és Dunán úsztatták le Budapestre. Ilyen tutajjokon akartak ezek a cserkészfiúk

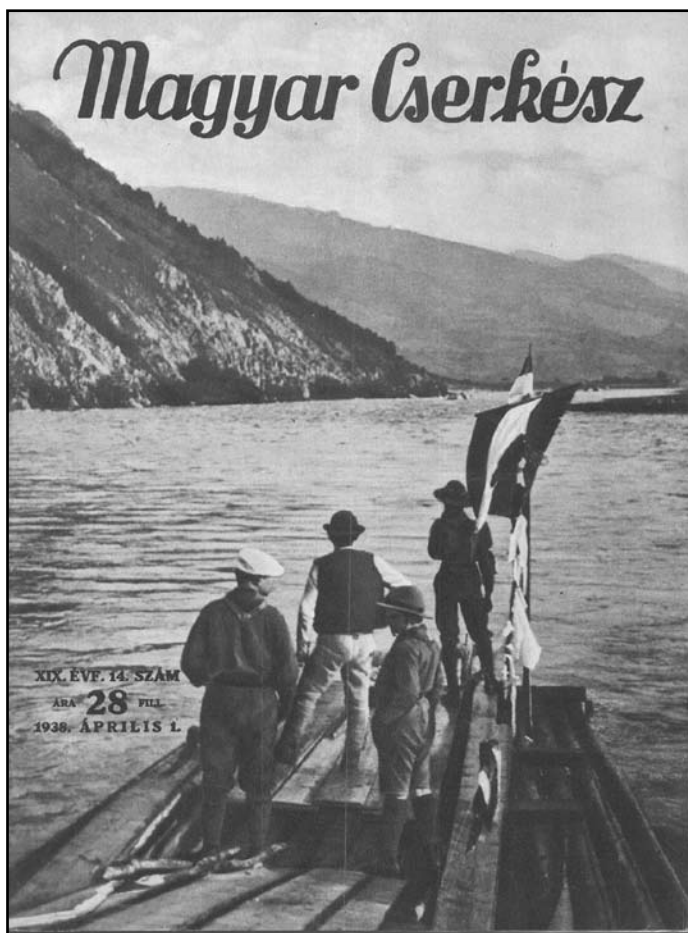
Kralovántól Komáromig 300 km-t (kb. 200 mérföldet) megtenni a Vágon. A tutajutat a Zászlónk című fiataloknak szóló újság szervezte és a résztvevők a budapesti BKG és Regnum Marianum csapatok tagjai, és komáromi cserkészek voltak.

Mikor a vonat Kralovánba ért, ott már készen, fenyőágakkal díszítve várta őket a hat tutaj, mindegyik 19 szép nagy fenyőfából készítve. A tutajok közepén egy nagy láda homok, ez lesz a tűzhely, ezen fognak főzni, nyílt tűzön. Ettől balra volt egy deszkakunyhó, ebben fognak a fiúk aludni. Persze akkor még nem volt gumimatrac és hálózsák; a földön vastagon a szalma, minden fiúnak volt két pokróca, azon aludtak, azzal takaróztak. Aztán a tutajon volt még egy „nappali sátor” amiben az élelmiszert is raktározták, meg az ottani emberek hálólhelyei. Ők kezelték, kormányozták a tutajt óriási evezőkkel. Ezt nem lehetett a cserkésekre bízni, mert a folyó veszélyes volt, nagyon kellett érteni ahhoz, hogy az utat baj nélkül meg tudják tenni.

Másnap indultak a tutajok. Az első volt a „Vezér tutaj”, ezen utazott Izsóf Alajos, a tábor parancsnoka és a törzs; itt volt a központi ételraktár is. Ezen fehér zászlón zöld liliom mutatta, hogy itt vonul az első nagy magyar cserkész mozgótábor. A Vezér tutaj után úszott a Sasok, Fecskék, Vadgalambok, Turulok és Sólymok tutajja, mindegyiken 20–22 cserkész. A falu egész népe a partról nézte a hat tutaj indulását. Valóságos ünnepélyt rendeztek, a táborparancsnok beszédet tartott, a falu népe jó utat kívánt, és amikor a tutajok elindultak, molszárágúkat süttöttek el. Ezek a rövid, szélestorkú ágyuk nem lőttek ki golyókat, de nagyot durrantak, ezért különös ünnepnapokon szokták ezeket elsütni.

Nemsokára megtudták a cserkészek, hogy a Vágon tutajozni igazán izgalmas: elérték a sztrečsnói szorost.

A Magyar Cserkész vági tutajúttal foglalkozó száma a 25. évforduló alkalmából

Itt 12 km-en (7,5 mérföldön) keresztül magas sziklafalak között kanyarog a Vág. A folyó medre erősen megszűkül, tehát a víz sokkal gyorsabban folyik. Közben a mederbe esett sziklák körül és felett rohan a víz, óriási hullámokat verve. Ezen kellett átvezetni a tutajokat, elkerülni a sziklákat, a gyors vizen rohanó tutajokat az éles kanyarokban ide-oda kormányozni, nehogy a parti sziklába ütközzenek. A tapasztalt tutajosok biztosan, baj nélkül eveztek, kormányozták át a cserkészekkel megrakott tutajokat, de a fiúk megkapták az első leckét, amiről a táborparancsnok később azt mondta, „meg tanultuk tisztelni, ami nagy, óvakodni attól, ami félelmetes, szeretni azt, ami jó. És ezt nem úgy tanultuk meg, hogy valaki mondta, azt úgy szívtuk be a levegővel. Vérünké lett.”

A tutajokat többször kikötötték, alkalmuk volt a cserkészeknek a vidéket is megismerni. Így meglátogatták a trencsényi és beckői várakat, kirándultak a Vág melletti hegyekben, Vághosszúfaluban részt vettek egy nagy lakomán, amit az ottani lakosok rendeztek nekik, sőt még szindarabot is adtak elő Pöstyénben. Mint minden táborban, a nap a tutajokon is takarodóval végződött és ébresztővel kezdődött, bár itt kürt „énekelte” mind a kettőt.

Amikor az ébresztő megszólalt a Vezér tutajon, a naposok rögtön igyekeztek mindegyik tutajról az első tutajra, az ennivalót felvenni. Az egyik cserkész naplójában így magyarázta, miért siettek: Mert ki korán kel, több tejet lel! Úgy látszik, ott sem volt mindig elég a reggeli.

Reggeli után a szakácsok tüzet raktak, elkezdték az ebédfőzést, a kukták krumplit pucolnak, edényeket súrolnak (a Vág vizében), fát aprítanak, söpörnek s rendbe hozzák az ebédlőt; a többiek pedig ezalatt vizet hordanak be, vásárolnak, olvasnak, naplót és levelezőlapokat írnak, rajzolnak, növényeket, rovarokat gyűjtenek, sportolnak, miközben a tutajflotta úszik tovább a csodaszép Vágon.

A Vágon úszó diákköztársaság hat tutaja a hosszúfalusi kikötőben

17 nap alatt érték Komárom közelébe. Már pár kilométerrel a város előtt újra mozsárágyúk durrogtak: a komáromi regatta (evezősklub) üdvözölte a cserkészeket. A fiúk a megérkezés után még elfogyasztották az útközben elkészített tojásrántottát és kirakták a partra a hátizsákok és kabátok, pokrócok mellé a hatalmas kondérok, konyhai edényeket, élelmiszeres ládákat, sátorponyvákat, köteleket, mentőöveket, csónakokat, amiket aztán hajón szállítottak vissza Budapestre.

Miután a cserkészek ünnepélyesen elbúcsúztak a tutajoktól, trombitaharsogás és dobpergés mellett indultak a komáromi cserkészek vezetésével a városba, ahol a közönség nagy érdeklődéssel kísérte őket. A budapesti cserkészek vonatra ültek, a komáromiak egyenesen hazamentek, fáradtan, sok emlékekkel gazdagabban, és talán csendesen dúdolva éneküket, amit azóta is énekelnek a magyar cserkészek a Megy a gőzös dallamára:

*Elindul a tutajflotta Kralovánból,
Üdvölvések dörögnek a mozsarakból,
Parton áll a falu népe,
Sólymok, fecskék a tutajok tetejébe’.*

(GJ)

GÖDÖLLŐ - IV. VILÁGDZSEMBORI

„Az egész ország dzsemborija – A csodaszarvas nyomában”

Az 1931-ben megtartott cserkész világkonferencia egyik feladata volt, hogy a IV. Világdzsembori helyét és a rendező országot kijelölje. Az Egyesült Államok, Csehszlovákia, Hollandia és Ausztrália mellett Magyarország is beadta jól kidolgozott pályázatát. Komoly remények voltak, hogy a magyar cserkészzet addigi sikerei után, a megbízást megkaphatja.

A vezetők nagyrésze remélte, hogy a világtalálkozót mi rendezzük meg, hogy ezzel is szolgálja a magyar ifjúság a nemzetet. Mások azonban – köztük Teleki Pál és Sík Sándor – aggodtak, mert úgy érezték, hogy a magyar cserkészzet még nincs felkészülve ilyen nagy rendezvény lebonyolítására.

Örömdetes és megtisztelő volt, hogy végülis a dzsembori megrendezésével a magyar cserkészzet bízta meg. Ez a siker elsősorban a magyar cser-

készek kiváló tulajdonságainak, a nemzetközi találkozók és versenyeken, főleg az előző dániai és angliai dzsemborikon, valamint a sí- és víziversenyeken tanúsított viselkedésének és eredményeinek volt köszönhető.

Gödöllő, cserkészemlékmű

A Trianon utáni elszigeteltségünkben ez volt akkor a legnagyobb magyar diplomáciai siker. A Magyar Cserkészszövetség elnöki tanácsa gróf Teleki Pált kérte fel a IV. Dzsembori parancsnokának. Egyik helyettese dr. Sík Sándor lett. Korábbi véleményük ellenére mindketten örömmel vállalták a megbízást, melyet igazi cserkészként, a legjobb tudásuk szerint teljesítettek. A kormány gróf Teleki Pált a dzsembori kormánybiztosának nevezte ki.

Az előkészítő munkák két évig tartottak. A dzsemborira való készülés felélénkítette, teljesen megváltoztatta a magyar cserkészzet, a magyar cserkészek életét. Minden tevékenységnek a célja a dzsemborira való felkészülés volt. A világdzsembori szükségleteit Gödöllő környékén találták meg. Volt megfelelő nagyságú alkalmas terület, árnyékkal és ivóvízzel, utakkal, jó élelmezési lehetőségekkel, közel a fővároshoz. A kormány a kastély parkját is rendelkezésre bocsátotta.

Mise a gödöllői dzsemborin

A nagyszabású és alapos előkészítő munka külföldön is feltűnést keltett. A külföld tájékoztatásával párhuzamosan még, az ország közvéleményét is a dzsembori mellé kellett állítani.

Az őszinte vendégszeretet mellett az is cél volt, hogy rokonszenvet ébresszünk Magyarország iránt.

Az előkészületek természetesen sokféle műszaki tevékenységet is jelentettek: különféle építkezéseket, mély kutak fúrását, útépitést és sok más. A törzscsapatok tagjai például intenzív nyelv- és szaktanfolyamokon vettek részt.

A tábor vezérkari főnöke kisbarnaki Farkas Ferenc volt. Ő volt a láthatatlan erőközpont.

A 10 altáboron kívül, több különleges tábor is működött: segédtábor a látogató cserkészeknek; kiscserkész-tábor; repülőttábor a sikló és vitorlázó repülőcserkészeknek; delegátustábor a külföldi nemzetek delegációnak; vízitábor – a vízcserkészlet minden ágának; és egy süketnéma tábor is. A posta ügyeket a Magyar Királyi Posta intézte. A dzsembori alkalmával kibocsátott cserkész-bélyeg sorozatban jelentek meg a világ első cserkész légiposta bélyegei.

A külföldieket már a határon fogadták és úgy kísérték Gödöllőre.

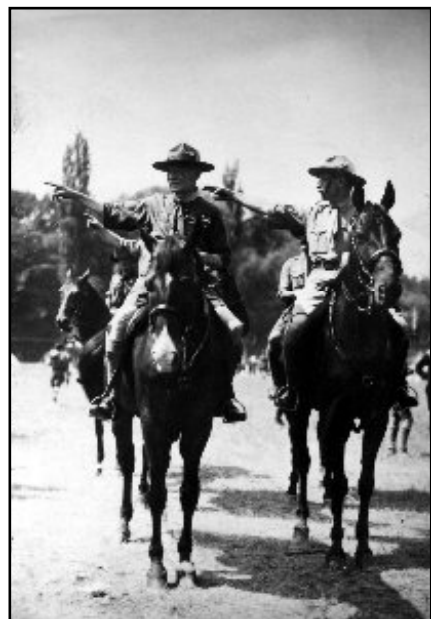
Elérkezett a dzsembori hivatalos megnyitásának várvavárt napja. Felejthetetlen élményt nyújtott 1933. augusztus 4-én 54 nemzet 26.000 cserkészeinek felvonulása.

4 órakor kürt-szó rivalt át a síkon és felhangzott a méltóságteljes magyar himnusz.

Magyarország kormányzója, Horthy Miklós tengernagy és a 76 éves Bi-Pi, Lord

Horthy Miklós és Bi-Pi a nyitáson

Bi-Pi és Teleki Pál lovasszemlét tart

kői között. Ti vagytok országaitok jövő férfiai, – legyetek tehát barátok!”

A dzsembori sikeréhez nagymértékben hozzájárult a kedvező, kellemes időjárás; a gondos előkészítő munka,

got tegyenek a testvériség nagyszerű, felemelő erejéről. A magyar cserkészeknek figyelmét külön felhívta arra, hogy rajtuk múlik, milyen benyomással távoznak Magyarországról a világ négy sarkáról összegyűlt cserkészek. Baden-Powell pedig azt hangsúlyozta ki, hogy „a főcél – barátságot kötni! Most itt a cserkészeknek a világ békeszerző-ivé kell válniuk... Békét akarok látni minden ország la-

a magyar cserkészek és vezetők lelkesedése és alaposága. A külföldiek ezrei és a legfontosabb világlapok erről bőségesen tanúságot tettek. Később a dzsembori eseményeiről megjelent 10 ezer újságcikk, 10 íves, 160 képet tartalmazó dzsembori album.

Még ma, 77 évvel később is nehéz eldönteni, hogy mi járult hozzá leginkább a sikerhez. Talán az, hogy az egész ország a fiatalokkal volt és a szolgáltni akarás lázában együtt jutottak a csúcsra. Az egész ország dzsemborija volt!

A dzsembori kifejezetten nemzetek közötti találkozó volt. Nyelvek, nemzeti szokások, különlegességek tiszteletbenntartása mutatta, hogy a résztvevők őszintén akarták egymást megbecsülni, egymást megszeretni. Emellett azonban nemzeti jellege volt minden egyes tábornak. Minden nemzet azt akarta, hogy bemutassa nemzeti egyéniségét. A résztvevők megismerték 30–40 nemzet kultúráját, szokásait. Megtalálták a közös vonásokat. Egy olyan világban amelyik kezdett egymástól elidegenedni komolyan közelebb kerültek egymáshoz.

A gödöllői dzsembori a magyar cserkészlet hatalmas tette volt és nemcsak a magyar cserkészetről ad hű képet, hanem az akkori világ cserkészetről is. 5 világrész, 14 vallású, 30 nyelvet beszélő, 54 nemzetet képviselő 26.000 cserkész vett részt.

A világtalálkozó remekül megválasztott jelképe a csodaszarvas volt, amely mind a mai napig Gödöllőt idézi minden cserkésznek.

Búcsúbeszédében Bi-Pi ezeket mondta: „A Csodaszarvas a cserkészlet tiszta szellemének szimbóluma, amely mindig előre és fölfelé szökellve vezet benneteket, hogy a nehézségeket leküzdve új kalandokkal nézzetek szembe, a cserkészlet magasabb céljainak keresésében. Ezek a célok híven teljesíteni kötelességeiteket Istennel, hazátokkal és embertársaitokkal szemben a cserkész-törvények szellemében. Ha így cselekedtek, hozzá fogtok járulni ahhoz, hogy Isten országa a béke és jóakarat országa megvalósuljon itt a földön.”

(BMM)

PAX TING

„Leányvilágdzsembori Magyarországon”

A magyar Leánycserkészmozgalom, nem könnyen, de több éves szívós munkával, megteremtette önmagát.

Meg kellett vívnia a közvéleménnyel, meg kellett a lényegét értetni az Egyházakkal, végig kellett járni a hivatalos utakat, de 1924 januárjában végre megalakul, és mindjárt életerős lett a Magyar Leánycserkész Szövetség. Az optimista, minden nehézséget sikerrel legyőző lányok, asszonyok, tanárnők addigra már pontosan tudták, hogy mit akarnak és hogyan fogják azt elérni. Megvolt a cél, kész volt az alapszabály, munkaterv, leánycserkész jelvény, egyenruha.

Lady Baden-Powell mindjárt meg is hívja a Magyar Leánycserkész Szövetség három tagú küldöttségét az angol leánycserkész világtáborba. Ott a magyar leánycserkészvezetőknek alkalmat adnak, hogy ismertessék addigi harcukat, munkájukat. Elismerésül a Világkonferencia tagjává választják őket és ennek az ezüstjelvényét ünnepelesen átnyújtják nekik. A küldöttséget ezután még az angol királynénak is bemutatják.

Parádi leányvilágtalálkozó nyitása

Lassan az egész magyar társadalom kíváncsi lett és több-kevesebb érdeklődéssel fordul a leánycserkészmozgalom felé. Beindul a munka: jellemnevelés, gyakorlati életre nevelés, társadalmi felelősség felkeltése, a lányok felkészítése a jövő feladataikra, az otthon szolgálatára, anyaságra, csecsemőgondozásra, otthoni betegápolásra, de kenyérkereső munkára is. Nem hiányzott a szociális munka sem: ajándékkosarakat készítettek rászorult családok számára és néha Meg azt is vállalták, hogy keresztanyák legyenek. Mindennek az alapja a 10 cserkészertörvény: Isten, haza és embertársak szolgálata.

1925-re 80 lcs.csapat van, 1927-ben már 5000 leánycserkész tömörül 100 csapatban. Van egy jó újságjuk, ajándékba kapott otthonuk, táborhelyeik. 1933-ban besegítenek a Gödöllői Jamboreen, mint egészségügyiek, idegenvezetők, tolmácsok – ekkor már mindenki tud legalább egy idegen nyelvet a magyaron kívül. A leánycserkész munka jobb megismerésével, a bíborosnak és még a pápának is jó véleménye van a mozgalomról. 1934-re megszűnik a katolikus Egyház ellenszenve is.

A magyar kontingens felvonul

Az 1936-ban megtartott konferenciáján, a Lcs.Világszövetség elhatározza egy leánycserkész világtábor megrendezését. Lindenmeyer Antónia felszólal és meghívja a rendezvényt, legyen Magyarországon ez a nagyszerű leánycserkész-világtalálkozó! A Világszövetség örömmel elfogadja a meghívást!

A véglegesen elhatározott dátum 1939 lett. Magyarországon már jóval előtte megkezdődtek az előkészületek. Ez egy hatalmas vállalkozás, de sikerüljön kifogástalanul, zökkenőmentesen. Legyen szép és életreszóló élmény minden résztvevő számára.

Budapesttől nem messze, Gödöllőn, a szépséges Erzsébet Királyné parkot választották a tábor helyszínének. A tábor nevét maga Baden-Powell javasolta, legyen Pax Ting. Pax béke latinul és Ting skandináv nyelven gyűlés.

A magyar cserkészlányok rendeztek egy előkészítő tábort: Volt sport, és más verseny. Ismerni kellett a magyar történelmet, földrajzot, néprajzi anyagot kellett gyűjteni. Legalább egy idegen nyelvet tudni, Világismereti és idegenvezetői próbát kellett letenni. Egységes felszerelést kellett csinálni: fehér sárközi hímzéssel ágytakarót, piros-fehér-pöttyös munkaruhát, hozzá fejkendőt, barna hímzésű drapp nyári egyenruhát stb. Továbbá tábori ügyességi versenyeket rendeztek, mint pl. sátorverés, főzés, felvonulási próbák. Lindenmeyer Antónia és vezérkara bizalommal nézhetett a világtábor elé. Jól fel voltak készülve.

Végül elérkezett a nagy nap. A Pax Ting 1939 július 25. és augusztus 7. között folyt le. 4000 lány táborozott együtt, mindenhonnan a nagyvilágból. 2200 magyar, a többi külföldi, harminc ország lánycserkésze. Délvidékről, Felvidékről, Erdélyből és Kárpátaljáról is jöttek a magyar cserkészlányok. 20 év óta, ez volt az első találkozója a szétszakított magyar leánycserkész mozgalomnak!

Ausztriából, Csehszlovákiából, Luxemburgból, Németországból és Olaszországból nem jöhetett senki, mert ezekben az országokban, politikai okokból, be volt tiltva a cserkészlet.

Megnyitó ünnepély a Pax Ting-en

Az ünnepélyes megnyitáson a lányok Horthy Miklós kormányzó, Gr. Teleki Pál Főcserkész, Anna és Sybilla királyi hercegasszonyok előtt vonultak fel.

A táborépítésen a sok ezer lány lelkesedéssel és rengeteg ötlettel mutatta be, ki-ki a maga országát. A finnek tábora lett a legszínesebb. Sátraik tarkán pompáztak. Útjeleket festettek rájuk! A svéd képviselő volt a legnépesebb. A 244 lányt maga Sybilla királyi hercegnő, Gustáv Adolf trónörökös felesége vezette. Tehát a későbbi svéd királyné ott sátorozott Gödöllőn! Az angolok kapuját óriási Tudor rózsza, az írekét hárfa díszítette. A magyar táborban is megtalálhatók voltak a különböző vidékek jellegzetes motívumai: szegedi papucs, alföldi mázas cserepek, matyó és más kézimunkák, szöttek, rokkák. A táborparancsnok Lindenmeyer Antónia országos elnöknő felfújható narancssárga sátrát mindenki ismerte.

Lady Olave és Lord Baden-Powell a világ főcserkésze, magas kora és betegsége miatt, már nem vehettek részt a PAX TING-en. Az átütő sikerről értesülve, Bi-Pi Kenyából, 1939 szeptember 4-én levelet küldött a Magyar Cserkészleány Szövetségnek:

„Békés időkben is merész vállalkozás lett volna összehozni Kelet Európában minden irányból a leánycserkészek ilyen nagy tömegét, de ezt megtenni akkor, amikor körös-körül háborús fellegek gyülekeznek, a példás bátorságnak olyan tette volt, hogy megérdemelte a sikert... Ezzel nem csak egy újabb lépéssel vitte előre a mozgalom nemzetközi sikerét, de egyben elültette a fiatal szívekben a bajtársiasság magvait, amelyek a jövőben

fognak gyümölcsözni azáltal, hogy segítik megteremteni azt a békét, amelyért mindannyian fohászkodunk.”

Parádon a kiállítás megnyitója

A „Békegyűlés” után a világ minden részére hazaérkező lányok arról értesülhettek, hogy 1939 szeptember 1-én kitört a második Világháború.

A Pax Ting 50 éves évfordulójára (1939-1989) Magyarországon is, külföldön is (Németország Kastl, USA Fillmore) megemlékeztek. Fillmoreban 178 leánycserkész táborozott Gaydáné Dolesch Melinda parancsnoksága alatt. Két magyarországi „paxtingest” is meghívtak a jubileumra: Nóti Lászlóné, Paulich Jankát és dr. Reich Lajosné Bernát Máriát.

Szeptember 10-én a Magyar Cserkészszövetség irányításával a gödöllői csapatok ökumenikus istentisztelettel és száraz-tábortűzzel egész napos találkozót rendeztek. A vendégek között voltak olyan cserkészek is, akik részt vettek a PAX TING-on: külföldről egy csoport jött Finnországból, 2 fő Ausztráliából, és 1 Belgiumból.

(PTÉ)

TELEKI PÁL

(Budapest, 1879 – Budapest, 1941)

Földrajztudós, egyetemi tanár, politikus, miniszterelnök, nemzet-nevelő főcserkész)

„A vezetés elsősorban példa”

Teleki Pál családjának egyetlen gyermeke volt, így nagyon gondosan nevelték. A budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett; az egyetemen jogot és államtudományt végzett, ebből doktori diplomát szerzett. Hat nyelven beszélt.

Mégis a földrajztudomány lett Teleki Pál fő tanulmányi területe. 1909-ben a Földrajzi Intézet igazgatója lett.

Munkássága során térképészeti kutatásokat folytatótt Európa nagy könyvtáraiban. Bejárta szinte egész Európát, és az első magyar nyelvű tudományos világatlasz az ő irányításával készült. Később Észak-Amerikában, Ázsiában és Szudánban is járt. Hazatérve nyomdába adta tudományos munkáinak eredményeit – a japán szigetekről készített atlasszal a magyar és a nemzetközi tudósok között híres lett.

Tudományos munkájának az I. világháború vetett véget. 1914-ben önkéntes főhadnagy lett; Boszniában, majd az olasz fronton szolgált.

Leszerelés után egyetemi tanár volt a budapesti tudományegyetemen, ahol a gazdasági és földrajzi tanszéket vezette. Később a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemnek volt rektora.

Közben egyre többet foglalkozott politikával. Külügyminiszterré választották 1920-ban, röviddel ezután Magyarország miniszterelnöke lett. Ekkor a trianoni békeszerződés előkészítésénél térképek, tanulmányok és statisztikák elkészítését irányította. Elkészítette Magyarország néprajzi, etnikai térképét, amelyen piros színnel jelölte hol laknak magyarok (innen az elnevezés „vörös térkép”). Ez volt a béketárgyalásoknak szinte egyetlen hiteles Kárpát-medencei dokumentuma. A vezetése alatt készült okmányokat a magyar delegáció mind magával vitte – sajnos hiába. Fáradhatatlanul védte a magyar ügyet, de az igazságtalan békediktátum ellen ő sem tehetett semmit.

A trianoni békét követően a Trianonban elvesztett területek visszaszerzése érdekében munkálkodott, közreműködött a Magyar Revíziós Liga megalakításában.

1940, Teleki Pál távozik a díszközgyűlésről

Meggyőződéses nyugatbarát volt, a Szovjetuniót tekintette a legfőbb ellenségnek.

A II. Világháború alatt, 1940. decemberében Teleki Pál „örök barátsági szerződés”-t kötött Jugoszláviával. Amikor 1941 márciusában Hitler elhatározta Jugoszlávia lerohanását, követelte Magyarország részvételét a támadásban. Teleki nem vállalta a szerződés megszegését, becstelenségnek és árulásnak tartotta. Nem látott más kiutat ebben a tragikus helyzetben - április 3-án öngyilkos lett. Így akarta figyelmeztetni a magyar és világ közvéleményét, és megakadályozni az angolok hadüzenetét. Átmenetileg sikerült neki: Churchill is fejet hajtott Telki nemzetét óvó vértanúsága előtt.

Élete főbb munkálkodása, pozíciói, kitüntetései:

1922-ben Horthy Miklós kormányzó kinevezte Teleki Pált Magyarország főcserkészévé, majd tiszteletbeli főcserkész lett. Életét ezután főként a magyar ifjúság vallásos-nemzeti nevelésének szentelte. Neki köszönhetjük a jelenleg is használt cserkészpróbarendszert (lásd alább a „Teleki hagyaték”-ot.). A IV világdzsemborit Magyaror-

TELEKI HAGYATÉK

Teleki Pál a 30-as évek második felében felismerte, hogy a magyar cserkészpróba rendszert át kell dolgozni. Az eredeti próbarendszert az angol cserkészettől vette át a magyar cserkész, és így nem tartalmazott magyar nemzeti jellegzetességeket. Teleki felkérte legközelebbi munkatársait, hogy egy olyan próbarendszert készítsenek, amely jobban visszatükrözi a magyar ifjúság lelki szükségleteit az elkövetkező években.

Ezt a próbarendszert, amely a Biblián és a magyar kultúrán alapszik, a magyar cserkészvezetők két éves előkészítés után a Balaton melletti Ábrahámhegyen 1940-ben véglegesítették. Teleki ez a meglátása és kérése olyan találó volt, hogy a magyar cserkészpróbarendszere még a mai napig is ezen a „Teleki Hagyaték”-on alapszik.

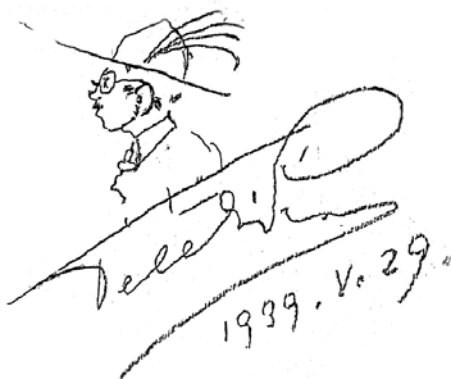
szágon rendezték (1933, Gödöllő), amelyen Lord Baden Powell is megjelent. A dzsembori főszervezője Teleki Pál volt.

A cserkészlet mellett vezető szerepe volt a tudománypolitikában és a tudományszervezésben. Kitüntették a Corvin-lánccal, a kor legmagasabb tudományos-művészeti elismerésével. Ő volt az európai együttműködés egyik hazai apostola. „Európáról és Magyarországról” című könyvet írt.

A német-lengyel háború (II. Világháború kezdete) után befogadta a lengyel menekülteket, köztük tízezer lengyel zsidót is. Segítette Finnország önvédelmi harcát a szovjet ellen a Finnországi Magyar Légión felállításával.

Támogatta a falukutatókat. A földreformmal, sürgős munkák elvégzésével és a szegény néprétegek életszínvonalának fölemelésével is foglalkozott, támogatta az evvel kapcsolatos törvényeket. Ezekkel a szociálpolitikai intézkedésekkel sikerült megszilárdítania Magyarország belső rendjét.

(AO/E)

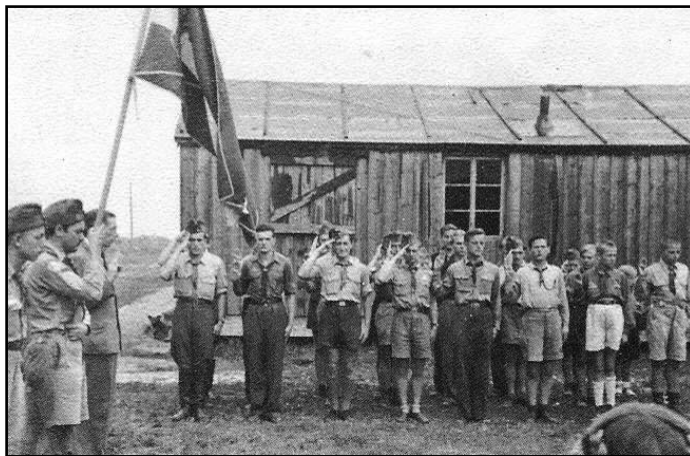
A CSERKÉSZET ÚJRA INDUL NYUGATON

A Második Világháború utolsó hónapjaiban (1945) elindult a népvándorlás, a menekülés az orosz hadsereg elől. A menekülteket Németországban, Ausztriában és Olaszországban az angol, francia és amerikai katonák táborokban (lágerokban) gyűjtötték össze. A felnőtteknek a semmittevés sorsa jutott (esetleg illegálisan kereskedhettek a feketepiacon), azonban sokan felismerték, hogy az ifjúságra nem lesz jó hatással az ilyen életmód. Így a fiatalok, gyermekek részére rövidesen magyar iskolák indultak. Emellett sok helyen a cserkészfoglalkozások is indultak. A magyarországi cserkészeti ekkor már 1910 óta egy komoly és jelentősen kifejlett ifjúságnevelő intézmény volt, és az itt felnőtt fiatal cserkeszek ebben a munkában gyorsan feltalálták magukat.

vitész kisbarnaki Farkas Ferenc

Ennek a munkának a hatékony koordinálására és további fejlesztésére a Főcserkész Úr (vitész kisbarnaki Farkas Ferenc), aki a magyar hadsereggel került Németországba, 1947-ben a 27 éves Bodnár Gábort kérte fel. Gábor bá mellé rögtön munkatársak jelentkeztek, még Magyarországon kiképzett cserkészvezetők. Ezt a

Sorakozó 1948-ban a plattlingi táborban. Szemben balról: Rónay Tamás, Beodray Ferenc, Csejtey Béla, Nagyiványi Ferenc, Szőke András, Lajtaváry Endre és Orosz Sándor

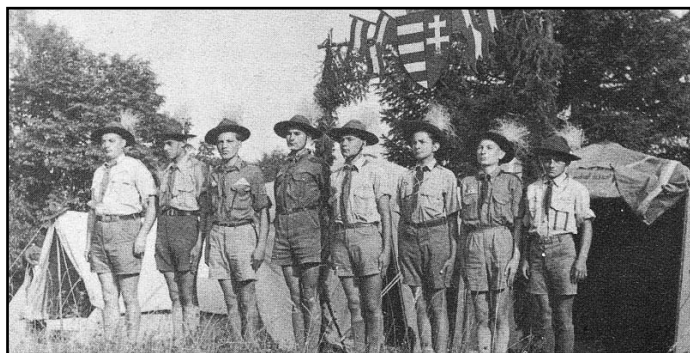
fiatal cserkészvezetők csoportját a Hontalan Sasok név alatt ismerjük: Beodray Ferenc, Bernhardt Béla, Bodnár Gábor, Falvy György, Grósz Ferenc, Jámbor Pál, Kővári Lajos, Lajtaváry Endre, Olgyay György, Ravasz Dezső, Rónay Tamás, Szőke József, Szöllősi Dániel, Tokaji László és Tumbász Lajos.

1947 v. kisbarnaki Farkas Ferenc cserkeszeket szemlézik (Dipitábor, Heerte, Alsó-Szászföld)

Rögtön szervezésbe kezdtek, járták a menekült táborokat. Csapatokat indítottak (egy éven belül már 40 cserkészcsapat működött), folyóiratot szerkesztettek. Megírták az első külföldi magyar cserkészkönyvet, a Mi Könyvünket. Megindították a vezetőképzést. 1948-ban 2 cst. és 3 st. tábor volt, 49-ben már 2 cst., 2 st. és 3 öv. és 50-ben 2 cst., 2 st., és 4 öv. Rengeteg vezetőt képeztek ki, mert tudták, hogy rövidesen ezek világszerte szét fognak szóródni és akkor nagy szükség lesz a képzett vezetőkre. Beindult a regősmunka is. Apostoli hivatástudattal és a jó Isten segítségét kérve szervezték a csapatokat Németországban. Mindezt vérszerződéssel pecsételték meg! Hasonló munka, csapatszervezkedés korábban már Ausztria területén is beindult Bánáthy Béla csst. vezetésével.

Azonban nem volt minden rózsás. Egyik nyáritábor meghívóban olvashatjuk, hogy „a résztvevőknek a tá-

1951, a magyar kontingens a Bad Ischl-i dzsemborin

bordíj 4 krumpli és 4 zöldség vagy egy kis zsák liszt vagy egy csajka zsír”. A Hontalan Sasok nem vonattal, busszal vagy személygépkocsival közlekedtek a menekült táborok között, hanem gyalog vagy kerékpárral. Nem volt cserkészbolt, ahol jelvényt vagy egyenruha darabokat lehetett vásárolni. A kiadványokat és a levelezést sem számítógépen a világhálón keresztül bonyolították le. Levelek írógéppel, indigópapír másolatokkal készültek, a kiadványokat pedig stencilgépen sokszorosították. A jelvényeket a lányok és az anyukák varrták és az egyenruhát régi volt katonaruhákból állították össze. De vígan jártak kirándulni, táborozni, és ha rosszra fordult az idő, akkor egész nap népdalt tanultak. 1948 augusztusában megszerveződött az első Nemzeti Nagytábor Plattlingban 140 résztvevővel. A tábor alatt tartották meg az első központi akadályversenyt, ezt a szokást a mai napig folytatjuk minden májusban Fillmoreban és minden szeptemberben Kastliban. 1949-ben Landauban nyáron már 300-an táboroztak. 1951-ben a VII. Világdzsemborin, amit Ausztriában, Bad Ischlben tartottak, is résztvettek a cserkészeink.

Nehéz, de szép napok voltak ezek. Sok vezető még Magyarországi kiképzéssel rendelkezett. A cserkészek mind Magyarországon születtek, mindenki jól beszélt magyarul. Minthogy a menekült magyarok egy elég elhatárolt földrajzi körzetben (főleg Bajorországban és közép-Ausztriában) voltak lágerokban, így a cserkészeve-

Hontalan Sasok

Beodray Ferenc, Bernhardt Béla, Bodnár Gábor, Falvy György, Grósz Ferenc, Jámbor Pál, Kővári Lajos, Lajtaváry Endre, Olgyay György, Ravasz Dezső, Rónay Tamás, Szőke József, Szöllősi Dániel, Tokaji László és Tumbász Lajos.

1948, a Hontalan Sasok egy csoportja. Balról: Szöllősi Dániel, Bodnár Gábor, Beodray Ferenc, Grósz Ferenc, Bernhardt Béla, Jámbor Pál, Olgyay György, Tokaji László.

zetők jól megismerték egymást és az újonnan kiképzett vezetőket is.

De elérkezett a nap, amikor a családoknak el kellett határozniuk, hogy mit választanak – visszamenni Magyarországra vagy megpróbálják szerencsájüket a tengerentúlon. Beindult a lágerok kiürítése és lassú konszolidációja. A családok pedig, a vándorbotot véve, világgá mentek. Volt aki Brazíliába, volt aki Ausztráliába, volt aki az Egyesült Államokba vagy Kanadába. Szétszóródtak, de megérkezésük után az idegenben is egymásra találtak a családok és főleg a cserkészek a világ minden részén.

(LLI)

CSERKÉSZETÜNK TENGERENTÚLON

A menekült táborokból legtöbbször a tengerentúlra akartak menni új életet kezdeni. Így elkezdődtek a kivándorlások az USA-ba, Kanadába, Ausztráliába, Venezuelába, Brazíliába, Argentínába és számos más országba is. Az intenzív cserkészmunka és vezetőképzés, amely Németországban és Ausztriában folyt 1946 és 1952 között, tengerentúlon gyümölcsöző volt, amikor az odaérkező cserkészvezetők rövidesen elkezdték a cserkészmunkát.

Az első tengerentúli csapataink között szerepeltek a Rio de Janeiro-i Szondi György (alapította Lajtaváry Endre), a sydney-i Körösi Csoma Sándor (Nt. Bernhardt Béla) és a két caracasi csapat, a Szent István és a Szent Erzsébet (Kristó Nagy Katalin és Kirsch Ervin), a clevelandi Rákóczi Ferenc (Beodray Ferenc), de rövidesen (az 50-es évek első felében) a Szövetségünk mai gerincét alkotó csapatok mind beindultak. Az emigrációs élet nehéz kezdése mellett cserkészvezetőink szabadidejüket a magyar ifjúság jellemnevelő mozgalmára áldozták. Példát vehetünk tőlük ma is.

Az 1956-os szabadságharc újabb lökést adott. A kimenekülők között sok vezetőt és frissen toborozható fiatalot találtunk. Ebben az időszakban honosodtak meg a cserkésznapok, cserkészbálók, és egyéb, a ma már sok helyen hagyományos cserkész-esemény is. Szükségnek látszott, hogy világszerte legalább minden öt évben együtt táborozzanak az egyes világrészek cserkészei. Így kezdődött a Jubileumi Nagytáboraink sorozata. Először 1956 nyarán kb. 180 cserkész táborozott Kanadában, Wellandporton, a híres Csánig bácsi tanyáján. Létszámban a legnagyobb az 1975-ös oronoi Jubileumi Nagytábor volt, 1200 cserkesszel. Meg kell említeni, hogy a mai napig az ötévente megrendezett Jubileumi Nagytábor mind a négy földrészen (USA/Kanada, Európa, Dél Amerika és Ausztrália) cserkészeink élményvilágának talán legkimagaslóbb eseménye.

1959, Indulás a manilai dzsemborira

Világszerte elindult a VK rendszerünk. Először csak öv-, st.-i és cst.-i szinten, azután Beodray Ferenc és munkatársai kidolgozták a kiscserkészvezetői rendszert. 1961-ben Ádám Atya (Ft. Ádám János) az ősvezetői táborban

bevezette az NLÁ („Nem Leszek Áruló”) fogalmát. Ubulbá (Ft. Kővári Lajos) a „kagylós” segédtisztai táborát honosította meg 1962-ben, amely egyenlő a világcserkészben a legmagasabb kiképzési szinttel a „wood badge”-dzel. Fontos és korszakalkotó lépés volt, amikor 1964-ben Bodnár Gábor, Ft. Kővári Lajos, Ft. Gerencsér István és Dr. Némethy György adományából a KMCSSZ megvásárolta a fillmorei Sik Sándor Cserkészpark területét, ami egyben a központi vezetőképzés színhelye is lett. A VK rendszerünk tovább fejlődött Dr. Némethy György és Judit szívós és lelkes munkájával. 1976-ban megszületett a Corvina tábor, ahol a magyar kultúra elmélyítése volt a cél. Ehhez kapcsolódott a következő években a mintatáborok bevezetése, a Zrínyi tábor (a vándorcserkész gyakorlati és magyarságismereti tábora), a Dobó tábor (az ősvezető előkészítő tábor) és sok kisebb, de mégis fontos újítás. Ezt a rendszert Szövetségünk világszerte is meghonosította és így a KMCSSZ-ben képzett cserkészvezető, akárhol is él, ugyanazt a kiképzést kapta.

1999, a chilei dzsemborin

A könyvkiadás már 1951-ben beindult. A 60-as évektől születtek meg cserkészetünk alapkönyvei: a három kötetes cserkészkönyv, a három leánycserkészkönyv, a kiscserkészek kézikönyvei, a magyarságismereti vizsgákhoz kötődő földrajz, történelem, néprajz könyvek és sok más értékes könyv. A Magyar Cserkész és a Vezetők Lapja rendszeres megjelenésével gazdagította a cserkész életet.

Amíg a tengerentúlon a cserkészlet 1950-tól kezdve új csapatokkal gyarapodott, addig a vén Európában kiürültek a menekült táborok. Az 56-os menekültek közül is sokan inkább tengerentúlra mentek. A 60-as évek végén azonban Münchenbe érkezett Kölley György atya, aki még 45 előtt kiscserkészvezető volt otthon. Gyurkabá nagy lelkesedéssel hozzáfogott az I. kerület újjáéleszté-

2000, jubitábor, Fillmore

séhez. Ebben az időszakban alakultak a ma is jól működő európai csapataink, mint Bécs, München, Frankfurt, és Heidelberg csapatai, hogy csak néhányat említsünk. Gyurka-bá megszervezte a vezetői körutakat, amelyek kettős célt szolgáltak: egyrészt a tengerentúli fiatal cserkészvezetők az európai nyári kerületi táboron szolgál-

1983, Gödöllői emléktábor, Fillmore

hattak és egy szervezett körúton Európát is megnézheték, másrészt az európai cserkészvezető-jelöltek átjöttek Fillmore-ba kiképzésre és egyben egy kis amerikai vagy kanadai körúton is résztvehettek.

Dél Amerikában és Ausztráliában is folyt a cserkész-munka. Benedek Czala, Tóth Veremund páter és mások mind Argentínában, mind Brazíliában komoly sikereket arattak. Ekkor született meg a Rákóczi Ferenc Cserkész-ház Buenosban és a két cserkészpark Brazíliában, Embu és Mury. Ausztráliában Rauch Pubi és Hevesi Nagy Tibor vezetésével a déli kontinensen minden magyarul beszélő közösségben alakult csapat. Beindították az ausztrál magyar cserkész dzsemborikat amelyeket a Magyar Találkozók alatt szerveztek.

Közben Szövetségünk tagjai nemzetközi szinten is aktívak voltak. 1963-ig a Világdzsemborikon is részt vettünk, vagy hivatalosan, vagy mint külön meghívottak. Így történhetett meg, hogy a Fülöp Szigeteken tartott 1959-es dzsemborin résztvevő 6 magyar cserkész közül 4 utána Szingapúrtól Iránig hivatalos látogatást tettek 10 ázsiai ország cserkész vezetőinél és kettő közülük

elzarándokolt Dardzsilingbe is Kőrösi Csoma Sándor sírját meglátogatni és ott egy emléktáblát a magyar cserkészek nevében elhelyezni. Utána pedig, a Marathóni dzsemborin 1963-ban a görög trónörökös díszőrségét árvalányhajás magyar cserkészek adták. Később Dr. Chászár Ede-bá több cserkészvezető társával mind az arab országokat, mind Afrika legtöbb országát meglátogatta azzal a céllal, hogy az ottani cserkészlet erősödését segítse, támogatást szerezzen a menekült szövetségek felvételére a Világszövetségbe és a magyar cserkészlet jó hírét terjessze. Nagy kalandok időszaka volt ez.

1960, Barrys Bay, Ontario jubileumi tábor

A 1960 és 1975 között érte el a KMCSSZ a legmagasabb létszámát, hatezer cserkessel a Szövetségben. Ekkor már a második, sőt néhány esetben a harmadik generáció is jelen volt. A nyelvtudás gyengült. Ennek ellenszereként a hétvégi magyar iskolákkal szorosabb lett az együttműködés. Ezen felül a 90-es évek derekán sor került a magyarságismereti rendszerünk felújítására is.

1962, Ellicottville, NY VK tábor

Azonban a 80-as évek végén friss szelek fújtak át a nagy orosz sztyeppéken, aminek eredményeként megindult a politikai mozgolódás mind a Kárpát-medencében, mind a nagy Szovjetunióban.

(LLI)

A CSERKÉSZET ÚJRAINDUL A KÁRPÁTMEDENCÉBEN

1988-89 a változások időszaka volt Kelet-Európában, a 45 éves kommunista diktatúrák megingottak és bukásuk folyamata beindult. Amint a demokratikus nyitás elkezdődött, párhuzamosan beindult a cserkészlet újra-szervezése is.

Már 1988-ban megalakult az anyaországban az Ideiglenes Országos Intéző Bizottság. Az év második felében az akkori magyar miniszterelnök, Grósz Károly, New Yorkba látogatott. A New Yorki konzulátuson tartott előadáson Bodnár Gábor bá megkérdezte a miniszterelnököt, hogy a cserkészlet újraindítása lehetséges-e a közel jövőben Magyarországon. A miniszterelnök igennel válaszolt. Így Gábor bá 1945-ös határátlépése óta először hazautazott, és a szegedi Móra Ferenc Múzeumban, egy cserkészletet bemutató kiállítás alkalmával nagysikerű előadást tartott a cserkészetről. 1989-ben megalakult a Magyar Cserkészszövetség (MCSSZ) vegyes (fiú és leány) tagsággal. A következő évben megalakultak a határon túli magyar cserkész szervezetek: Felvidéken a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség (SZMCS), a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség (KáMCSSZ), Erdélyben a Romániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ) és a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség (VMCSSZ). Az eddigi Kárpát-medencén kívül működő MCSSZ felveszi a KáMCSSZ nevet.

1992, Gödöllői tiszttábor a kárpát-medencei cserkészek számára

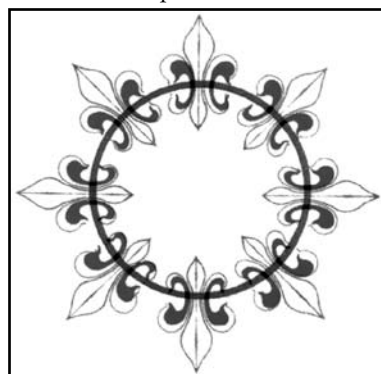
A cserkészlet hatékony beindításához a KáMCSSZ anyagi támogatást és vezetőképzési lehetőséget adott. Minden alakuló szövetségnek jutott számítógép, faxgép. A Bodnár Gábor által szerkesztett 3 kötetes Cserkészkönyvből a Püski kiadó közreműködésével 50 ezer példány kaptak az anyaországi és a határon túli szervezetek. 1989-ben a KáMCSSZ meghívott az anyaországból Fillmore-ba 25 vezetőjelöltet, akinek a költségeit is fedezte. A következő évben a magyar-osztrák határ mentén, Eibisbergben már nem csak anyaországi, hanem

felvidéki, erdélyi és kárpátaljai jelölteket is kiképzett a KáMCSSZ. Sokan közülük még ma is aktív cserkészek. Ezek a tisztképzések 94-ig folytatódtak Magyarországon és Szlovákiában.

Gábor bá még 1989-ben hazavitte a MCSSZ pecsétjét és átadta az otthoni elnökségnek, ezzel szimbolikusan átadva a magyar cserkészlet lángját, amelyet nyugaton 45 évig féltve őriztünk. A következő évben a mi Szövetségünk nevét megváltoztattuk Külföldi Magyar Cserkészszövetségre.

1991-ben a SZMCS kezdeményezésére Gödöllőn megalakult a Magyar Cserkészforum (MCSF), ma a Magyar Cserkészszövetségek Fóruma. Az alapító okirat aláírói:

KáMCSSZ, MCSLeánySZ, MCSSZ, SZMCS. Tiszteletbeli elnök: Bodnár Gábor (KáMCSSZ), elnök: Szemerédi Tibor (KáMCSSZ), alelnök: Arató László (MCSSZ), főtitkár: Hódossy Gyula (SZMCS). A MCSF-hez később csatlakozott az RMCSSZ, a KáMCSSZ és a VMCSSZ is. A Fórum a mai napig működő szervezet. Az évek

Az MCSSZF jelvénye

folyamán több Kárpát-medencei tisztképző tanfolyamot rendezett, a betlehemi láng Kárpát-medencei szétesztását koordinálja és nemrég párbeszédet kezdett a lengyel testvérszövetségekkel. Ebből a párbeszédből a lengyelek is egy Fórum típusú szervezetet indítanak be, összefogni a több országban működő cserkészszövetségeiket.

Talán az egyik legszebb együttműködési aktus a chilei XIX. Világdzsemporin történt 1998-99-ben. A magyar kontingens részben anyaországiakból és részben a KáMCSSZ argentin, brazil és venezuela cserkészeiből tevődött össze. Furcsának is találták a rendezők hogy a magyarok közül mennyien beszéltek anyanyelvi szinten spanyolul. De a legszimbolikusabb pillanat akkor játszódott le, amikor a magyar kontingens (anyaországi és nyugati) tagjai felvidéki, azaz palóc karikázót táncoltak, így egy pillanatra jelképesen egyesítve szétszórt nemzetünket.

Ma a cserkészlet a Kárpát-medencébe ismét meggyökerezett és neveli a következő generációkat. Már van olyan vezető, aki mint 6 éves kiscserkész kezdte 1990-ben és ma a Szövetségének a vezetőségében van mint 26 éves cserkész tiszttartó. Talán még egyszer, mondjuk 2033-ban, újra Világdzsemporit rendezhetünk az anyaországban, amelyiken a népünk minden cserkészfia és leánya részt vehet.

(LLI)

A MAGYAR CSERKÉSZET NYUGATON MA

2010-ben a magyar cserkészzet 100 éves születésnapját és a Külföldi Magyar Cserkészszövetség fennállásának 55-ik évfordulóját ünnepeljük. Ma már a teljes magyar nyelvterületen működik magyar cserkészzet: az anyaországban, az elszakított területeken, és a nyugati diaszpórában.

A cserkészmozgalomnak világszerte körülbelül 36 millió tagja van, kevés ország az ahol nincsenek cserkészek. A Kárpát-medencében (anyaország és az elszakított területek) körülbelül 12,000 magyar cserkész él, a KMCSSZ létszáma körülbelül 3500 és 4000 között mozog, aminek fele kiscserkész. Hetven csapatunk négy földrészen, tizenkét országban és kb. 50 magyarlakta közösségben működik. Ma, 2010-ben, számos cserkészcsapatban nem csak külföldön született cserkészünk van, hanem vannak olyanok is, akik nemrég jöttek ki a Kárpát-medencéből rövidebb vagy hosszabb időszakra.

Cserkészgyakorlat Fillmoreban

Cserkészzetünk működését öt tárgykor határozza meg: a magyar nyelv, kultúra és hagyományok őrzése, a jellemnevelés, az élményadás, a vezetőképzés és a kommunikáció. Az utóbbi évek nagy sikerei közé sorolhatjuk az ősvezetői körutat, a magyarországi ösztöndíj programunkat, és a magyar nyelvre fektetett kezdeményezéseinket: az olvasási különpróbát és a rendszeres nyelvórákat. Az ősvezetői körút lehetőséget ad egy 15–18 éves vezetőnek, hogy kortársaival együtt, egy háromhetes kiránduláson: egy budapesti látogatás, egy dunai kenutúra és egy hétnapos biciklitúra során Magyarországgal jobban megismerkedjen. Ösztöndíj programjaink lehetőséget adnak középiskolai szinten bővíteni a magyar nyelvtudást, vagy egyetemi szinten egy évig hungarológiát tanulni a budapesti Balassi Bálint intézetben. Szintén segít nyelvtudásunk gyarapításában a modern számítógép-technika felhasználásával működő olvasási különpróba és a táborainkon napi egy órás nyelvgyakorlat. Jellemnevelés terén a megszokott cser-

készfoglalkozások mellett (a cserkészzetben szinte minden jellemnevelés!) megismertetjük vezetőinkkel a befogadó ország cserkészszövetséggel kapcsolatos előírásait, hogy cserkészeink a foglalkozásokon semmilyen szabálysértést se kövessenek el. Ezenkívül felhívjuk a figyelmet a mai világ jellemrontó viselkedéseinek a romboló hatására (dohányzás, kábítószer, alkoholfogyasztás és nemi kapcsolatok). Élményadás terén a sok érdekes kirándulás, táborozás, és az ötvenkét megrendezett Jubileumi Nagytábor is céljainkat szolgálja. Az évről-évre felújított vezetőképző módszereink, az új egyesített fiú-leánycserkész próbarendszer és az intenzívebb vezetőcsere világszerte tanúskodik haladásunkról. Nem utolsó sorban a kommunikáció terén a világháló használata, valamint a KMCSSZ honlapja és levelezőlistája is tanúskodik hatékonyságunkról.

Szövetségünket jellemzi a cserkészzetünk céljaira való elkötelezettség és az a testvériesség, amely határokat, tengereket és befogadó kultúrákat hidal át a külföldi magyar cserkészzetben. Álljon itt zárószóként két gondolat cserkészhivatásunkról:

Meg kell tanulnunk, és elsősorban a jövő nemzedék tudatába bele kell vésnünk, hogy a népért végzendő munka nem külön foglalkozási ág, hanem a hivatással elválaszthatatlanul együtt járó kötelesség. Aki a közösségből él, az a közösségnek munkával és felelősséggel tartozik (Márton Áron)

2007, Argentín tutajút

Nekünk komolyabban kell felfognunk a cserkészzetet, nekünk többet kell kívánni magunktól, mert tőlünk többet kíván a mi szerencsétlen édes hazánk! Mi semmit sem csinálhatunk félig. Nekünk egész embereknek kell lennünk, mert egész Magyarországot akarunk, és Magyarország mi vagyunk. (Sík Sándor)

Csakúgy, mint elődeink, mi is igyekszünk a cserkész-eszményt életünkben megvalósítani, cserkész-közösségünket és a magyar nemzetet munkánkval szolgálni.

(LLI)

A KMCSSZ CSAPATAI MA

Szám	Név	Székhely	Igazolási év	Szám	Név	Székhely	Igazolási év
1	Vezetőképző	Központ	1964	49	Árpádházi Boldog Erzsébet	Los Angeles	1968
2	Bodnár Gábor	Boston	2003	52	Hollós Mátvás	Melbourne	1980
4	Bátori József	Washington, DC	1976	54	Hunor és Magyar	Melbourne	1963
5	Bornemissza Gergely	New Brunswick	1953	58	Toldi Miklós	Buffalo	1966
6	Gábor Áron	Garfield	1956	59	Erzsébet Királyné	Hamilton	1962
7	Erős Gusztáv	New York	1954	61	Gizella Királyné	Stockholm	1962
8	Julianus Barát	Los Angeles	1954	62	Sarolta	Zürich	1962
11	Szent István	Caracas	1950	63	Tormay Cecil	Melbourne	1963
13	Szondy György	Sao Paulo	2003	66	Papp-Váry Elemérné	Sydney	1966
14	Görgey Arthur	Cleveland	1952	67	Országh Ilona	München	1966
16	Arany János	Pittsburgh	1989	72	Széchenyi István	Bécs	1967
17	Könyves Kálmán	Hollywood	1963	73	Patróna Hungariae	Calgary	1968
18	Bartók Béla	Buenos Aires	1987	74	Kapisztrán Szt. János	Calgary	1968
19	Hunyadi Mátvás	Chicago	1972	75	Sik Sándor	Genf	1986
20	Árpád Vezér	Toronto	1952	76	Szent Imre Herceg	München	1979
22	Bessenyei György	Cleveland	1952	77	Béri Balogh Ádám	San Francisco	1969
23	Szent László	Montreal	1954	78	II. Rákóczi Ferenc	Zürich	1977
26	Prohászka Ottokár	Edmonton	1960	79	Kozma György	Innsbruck	1993
27	Kaszap István	Hamilton	1959	80	Árpád	Linz	1972
30	Körösi Csoma Sándor	Sydney	1947	81	Dobó István	Stuttgart	1972
33	Szilágyi Erzsébet	Cleveland	1957	84	Lehel Vezér	Frankfurt	1973
34	Zrínyi Ilona	Cleveland	1952	85	Kodály Zoltán	Bern	1983
35	Szent Erzsébet	Caracas	1950	86	Apáczai Csere János	Berlin	1999
37	Szent Margit	Montreal	1954	87	Tomori Pál	Heidelberg	1979
38	Rozgonyi Cicelle	Garfield	1954	88	Bethlen Gábor	Mainz	1988
39	Magyarok Nagyszónoka	Buenos Aires	1955	103/I	Tollas Tibor	Los Angeles	1998
41	Lorántffy Zsuzsanna	New Brunswick	1958	103/II	Ráskai Lea	Caracas	
42	Szent Kinga	Toronto	1960	104	Kont	Ausztrália	
43	Losárdy Zsuzsanna	San Francisco	1969	105	Hunyadi Munkaközösség	Kanada	
46	Bánffy Kata	New York	1966	70	Attila	Hollandia	újjaalk.alatt (LLI)
47	Petróczy Kata	Köln	1967				

CSERKÉSZDAL

Sík Sándor verse

Leng a zászló, szól a síp
Föl fiúk!
Int az orma vén hegyeknek
És a messze rengetegnek
Mélye zúg.
Bércoromra tűz a napfény,
Bérc fölött a fejedelmi sas kereng
És a szellők ajka zeng.
Uccu, pajtás, mind miránk vár odafent.
Hegynek-völgynek fűje-fája
Friss virága,
A jó Isten szép világa,
Uccu pajtás, mind mienk!

Búg az erdő titkosan,
Zúg a lomb.
Fű-fa, lomb vet hűvös árnyat,
Dolgos méhnek, kis bogárnak
Dala zsong.
Gyík szökell és nyúl iramlík,
Patakparton karcsúlábú őz mereng,
Fürge füttyszó messze cseng.
Mind az erdő mireánk vár odabent.
Erdő vadja, lombos ága,
Friss virága,
A jó Isten szép világa,
Uccu pajtás, mind mienk!

Leng a zászló, szól a síp,
Sorba hát.
Sorba farkas, sorba medve,
Kiki fújja fürge kedve
Friss dalát.
Sorba sólyom, sorba fecske,
Sas, pacsirta, mind a cserkész regement.
Minden ajkon nóta zeng!
Liliomos fehér zászlónk égre leng.
Bércek orma, berkek árnya,
Rét virága,
A jó Isten szép világa,
Uccu pajtás, mind mienk!

Magyar Cserkész 2 (1921), 108. (1921. jún. 1.) – Gajaparti Tárogató, 1. sz. (1921. jún. 30., kéziratot tábortól újság: MPRKL.)

ELŐDEINK és PÉLDAKÉPEINK

A magyar cserkészzet 100 éves története alatt sok kimagasló férfi és nő hűen szolgált a magyar cserkészszeménnyel. Füzetünk ebben a részében röviden ismertetünk 13 személyt, akik nem csak óriási szolgálatot tettek a magyar cserkészzetnek de egyben példaképei is lehetnek minden magyar cserkésznek.

KRÁLIK LÁSZLÓ (Alsókubin, 1871 – Budapest, 1939) *„A »cserkészzet« névadója”*

Mindig az elsőnek a legnehezebb! Annak kell a legbátrabbnak, a legélelmesebbnek lenni. Merészség, háttartalan önbizalom kell egy új cél felé elindulni, a helyes utat keresni és azt meg találni. S ha már valaki megy, ha valaki vezet, akkor könnyű, de legalább is könnyebb a többieknek követni őt.

Králik László középiskolai tanár volt az a nagyszemű magyar, aki Lord Baden-Powell „Scouting for Boys” (Cserkészzet fiúknak) c. könyvét elolvasta és felfedezte annak óriási ifjúságot nevelő erejét. A nagybecskereki főgimnázium 1909/10. évi értesítőjében – tehát éppen 100 évvel ezelőtt – hosszan ismertette és tárgyalta Bi-Pi elgondolásának lényegét magyarul. Tanárok, papok, ifjúsági vezetők nagy része felfigyelt rá és megkezdődött a Králik László által elnevezett „cserkészzet” szervezése.

Ma már tudjuk, hogy azóta a Kárpát-medencében és a föld minden részén magyar ifjak, fiúk és lányok, tíz és százazrei lettek jobb, erkölcsösebb, magyarabb emberek az Ő előrelátó bölcs megérzésének eredményeként.

Králik László cserkész volt mikor még nem volt Magyar Cserkészszövetség. Vérében ott volt, amit gróf Teleki Pál évekkel később úgy fogalmazott meg: „A vezetés elsősorban példa!” Ő vezetett és mi ma is követjük példáját a legnemesebb ifjúsági mozgalom „a cserkészzet” büszke tagjaiként.

Minden magyar cserkész ma is a Králik László által elindított úton halad és szíve minden dobbanásával igyekszik emlékéhez hű maradni. Cserkészzetünk első nagy emberének hamvai a budapesti Farkasréti temető 3/1. parcella 2. sor, 132. sz. sírhelyében nyugszanak. Milyen szép lenne, ha aki arra jár felkeresné a Felvidéken Árva megyében született, a Délvidéken Nagybecskereken volt tanár és a fővárosban elhunyt első magyar cserkész sírját, és azon mindannyiunk háláját kifejezve egy árva-lányhajcsokrot helyezne el.

(AO/E)

DR. SZILASSI ALADÁR

(Losonc, 1879 – Budapest, 1912)

„Az első magyar cserkész”

Régi, jómódú család tagja volt. Első ősenek fiai, akiről tudunk, 1453-ban V. László királytól kaptak nemesi címet. Az ilyen királyi adományt rendszerint azok kapták, akik valamilyen csatában vitézségükkel kitűntek.

Budapesten az 1900-as években működött egy református egyesület, a Keresztyén Ifjúsági Egyesület, ame-

lyet édesapja, idős Szilassy Aladár, alapított Magyarországon. A fiatal Aladár, mint gyermekorvos, igen sokat foglalkozott az egyesületbe tartozó fiatal fiúkkal és talán ő volt az első, aki a sportvezést megismertette velük. Aladár 1909-ben egy évre Angliába utazott, hogy angolul tanuljon. Ott ismerkedett meg a cserkészzel, amelyet Baden Powell nemrég alapított. Mikor hazajött, szülei birtokán az ottani földműves gyerekekkel ki is próbálta az Angliában tanultakat. Budapestre visszatérve azokból a fiatalokból, akikkel már előzőleg is foglalkozott, 1910. október 3-án megszervezte az 1. sz. K.I.E (Keresztyén Ifjúsági Egyesület) Cserkészcsapatot, amely egészen 1948-ig működött, amikor a magyar kommunista kormány megszüntette a cserkészetet. Térképoltatás, kirándulás, hadijáték szerepelt a programban. A városi gyerekekkel megismertette és megszerettette a természetet. A cserkészmunkát azonban abba kellett hagynia, mert egy akkor még gyógyíthatatlan betegség, a tüdőbaj (tuberculosis) támadta meg. Orvosi tanácsra elment hajóorvosnak, mert a tengeri levegő állítólag segített a betegség ellen. Hamburg (Németország) és India között teljesített szolgálatot, sajnos csak rövid ideig, mert a betegség gyorsan elhatalmasodott rajta. Budapesten hunyt el 1912-ben. Losoncon (ma Szlovákia) temették el.

Halála 15 éves évfordulóján 1927-ben a „Magyar Cserkész” az első oldalán, fényképét is közölve, így méltatta: ifj. Szilassy Aladár Budapesten iparos és diákfiúk közé, Alsópélen földműves fiúk közé vitte Baden Powell nagyszerű gondolatát: csapatba szervezni a jóért, nemesért küzdő fiúk táborát.

Valóban így is volt, és a fiatal, 33 éves korában elhunyt gyermekorvos maradandó szolgálatot tett a magyar ifjúságért.

(BZ)

SÍK SÁNDOR

(Budapest, 1889 – Budapest, 1963)

„A magyar cserkészpedagógia megalapítója”

Sík Sándor cserkészvezető, piarista pap, középiskolai tanár, az irodalomtudományok doktora és költő volt, akinek egy versét mi cserkészek mindnyájan jól ismerjük:

„Cserkész, fel a fejjel, a harsona zeng, / Álljunk csatasorba vidáman...”

Cserkészindulónk szövegét ő írta. Sík Sándor szülei zsidó értelmiségiek voltak, akik még fiuk megszületése előtt katolikus hitre tértek. Apja korán meghalt, amikor Sík Sándor csak 11 éves volt. Édesanyja négy kisebb testvérével egyedül nevelte. Gyermekkorát Gödöllőn töltötte, ott járt elemi iskolába. Sík Sándor már fiatal korától kezdve pap akart lenni. A piarista barátok középiskolájába járt, és papi életre készült. A piaristák a katolikus egyház rendje volt, amelyik elsősorban a gyermekek és fiatalok nevelését tartotta feladatának. Sík Sándor a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte egyetemi tanulmányait. Itt szerzett magyar-latin szakos tanári diplomát és doktori címet. 1910-től Vácott tanított,

Sík Sándor fiatalkori képe

majd egy évvel később a budapesti piarista gimnázium tanára lett. 1911-ben piarista pappá szentelték.

Sík Sándor pontosan ebben az évben talált rá életének számunkra legfontosabb hivatására. 1911-ben Ausztriába és Németországba utazott. Egy müncheni könyvesbolt kirakatában meglátott egy könyvet, „Scouting for Boys” volt a címe, Lord Baden Powell írta. Ez a könyv volt Sík Sándor első nagy találkozása a cserkészzel. A cserkészmozgalom 1907-ben, Bi-Pi első cserkész táborával Brownsea szigetén született és a következő években gombra-módra szaporodtak a cserkészcsapatok Európa szerte. Magyarországon 1910-ben alakultak az első csapatok. Sík Sándornak nagyon tetszett a „Scouting for Boys”. Úgy látta, hogy Bi-Pi könyve az ő gondolatait tükrözi. Elhatározta, hogy cserkészgondolatokat összeköti a saját nevelési elképzeléseivel.

A hatvanas évek elején

Két évvel később a Budapesti Piarista Gimnáziumban csapatot alapított. 1915-ben megfogalmazta cserkészpedagógiai nézeteit. 1922-ben megjelent a „Magyar cserkészvezetők könyve”, amit Sík Sándor szerkesztett. Ebben a könyvben összefoglalta a magyar cserkészlet lényegét. Arról írt, hogy milyen a jó cserkészvezető, hogy hogyan nevelhet a cserkészlet jellemes embert. A könyv a gyakorlati cserkészlet módszereiről is beszél. Sík Sándor célja az volt, hogy a cserkészzel jellemesebb embereket neveljünk: megfogalmazását mindannyian ismerjük: „emberebb ember, magyarabb magyar”.

A leánycserkészlet beindítása is részben nevéhez fűződik, ötleteivel és befolyásával támogatta a magyar leánycserkészlet kivirágzását. A gödöllői dzsembori parancsnokhelyettese volt, Teleki Pál mellett. Budapesten 1929-ig tanított, amikor a szegedi egyetemen a II. sz. Magyar Irodalomtörténeti Tanszék nyilvános rendes tanára lett. Budapestre újra csak 1945-ben költözött, mint az Országos Köznevelési Tanács ügyvezető alelnöke. 1946-ban rendjének tartományfőnöki tanácsosa, majd 1947. október 1-től magyarországi tartományfőnöke lett. Utolsó éveiben sokat tartózkodott pihenés céljából Mátraszentimrére, majd Klotildligeten. 1963. szeptember 28-án halt meg Budapesten, a Mikszáth Kálmán téri piarista rendházban. A Kerepesi temetőben helyezték örök nyugalomra.

(McGE)

DR. SZTRILICH PÁL
(Pancsova, 1900 – Budapest, 1960)
„A legjobb magyar cserkész”

Sztrilich Pál a mai elcsatolt Délvidéken, Pancsován született. A vidéken, természetben töltött gyerekkora és az ott szerzett gyakorlati tapasztalatai nagy befolyással voltak cserkészéletére. 13 éves korában Budapestre költözött a család, és Pál a piarista iskolába került, ahol Sík Sándor akkor alapította a 2. sz. cserkészcsapatot. Mikor kitört az I. világháború, Sík Sándor katona, tábori lelkész lett. De a cserkészélet nem szűnt meg: Az őrsvezetők vették át a vezetést. Önkéntesen vállaltak szolgálatot: A vasútállomásra érkezett katonákat eligazították, sebesülteket szállítottak. Ezekben Pál is tevékenyen részt vett.

1932-ben megnősült, hat gyermekük volt. Fogorvosként dolgozott. Így élete 2. felében inkább írásaival, szervező tehetségével folytatta a cserkész munkát.

1920-ban Pál a csapat parancsnoka lett. Előző cserkészkedését újabb, praktikusabb módszerekkel egészítette ki. Miután (könyvből!) meg tanult sielni, ő vezette a magyar cserkészek első sítáborát. Attól kezdve, éveken át télitábor vezetett a Bükk hegységben.

1927-ben megvalósult Sztrilich Pál nagy műve: A Hárshgyi Cserkészpark. Pál úgy érezte, hogy kell a cserkészeknek egy saját birodalmuk, amit nem csak nyári táborozáskor, hanem egész éven át használhatnak. Nem messze Budapesttől volt ez a terület, erdővel, réttel, sátorozó hellyel, még céllövésre és nyilazásra is volt lehetőség. De emellett talán még fontosabb célt is elért, a vezetőképzés lehetőségét, őrsvezetői táborból tisztitáborig. Hét év alatt 31 tisztitábor szervezett. Úszó- és vízből mentő tanfolyamokat szervezett és vezetett. A Cserkészparkban megrendezte az első nyilazóversenyt.

Szintén Pál elgondolása volt a HÖK (Hárshgyi Őrsvezetők Köre). Ez a csoport dolgozott, fáradozott a cser-

készlet céljait megvalósítani, segítették a táborok megszervezését, gyakorlati kiképzést is adtak. Pálnak volt egy „technikai újítása” is: A forgószínpad rendszert ő gondolta és dolgozta ki, ezáltal a tanulás közvetlenebb, alaposabb és frissebb lett. Kidolgozott 120 forgószínpad állomást.

Több külföldi táborban szerzett tapasztalatairól (Anglia, Hollandia, Svájc) cikkeket írt, részletesen beszámolv a magyar közönségnek.

1933-ban a III. Világjamboreet Magyarországon, Gödöllőn tartották, 15,000 magyar cserkessel, 8,000 külföldről jött el. Pált minden közös program, bemutató, ünnepség és táború megszervezésével és lebonyolításával bízták meg. Nagyon ügyelt arra, hogy egyik nemzet cserkészei se érezzék magukat háttérbe szorítva. Ez a Jamboree minden tekintetben jobban sikerült, mint várták.

Pál 1934-től 1941-ig vállalta a Magyar Cserkész folyóirat szerkesztését. Társ szerzővel több könyvet is írt, főleg gyakorlati cserkészetről: „A cserkész segítségnyújtás kézikönyve”, „Tábori munkák”, „Játékoskönyv”, „Táborozási könyv”, „Vizicserkész”. A Vezetők Lapjában sok cikke, beszámolója jelent meg.

Mindvégig cserkész maradt. Egész életében, civil életében is, mindig a cserkész törvények szerint élt. Sokszor mondta, hogy nem az a fontos, hogy valaki élete végéig cserkészruhát hordjon, hanem hogy az ott kapott értékeket életébe állítsa. Igazi hatását azok a cserkészek tartották meg lelkükben, akik találkoztak vele és munkáival, akik szeretett „Polcsi bá”-jukat Magyarország legjobb cserkészeének tartották.

(AO/E)

GERELY (GEIDUSCHEK) JÓZSA JOLÁN

(Budapest, 1882 – Budapest, 1944)

„A Magyar Leánycserkészlet megvalósítója”

Iskolai tanár, számtan-mértan tanári oklevelet szerzett a budapesti angolkisasszonyoknál. 1903–24: tanítói pályán dolgozik. Szak- és napilapokba főként tanügyi cikkeket írt. Az 1910/20-as években főként fordított és 1930–44 között katolikus szellemű leányregényeket és leányoknak szóló pedagógiai-önnevelési témájú könyveket írt. E témakörökben az egyik legnépszerűbb - s a korabeli katolikus leánynevelés szakemberei által elismert és ösztönzött - hazai író volt.

1913-ban Gerely Jolán tanárnőt Angliába küldték a leánycserkészlet tanulmányozására. Magyarországon több kisebb leánycserkész csoport is létrejött, amíg 1919. szeptember 20-án Gerely Jolán vezetésével megalakult az első leánycserkész csapat. 1921. decemberében Sík Sándor javaslatára megszervezték a Leánycserkész Országos Bizottságot, aminek tagjai: Gerely Jolán, Glatz

Károlyné, Lindenmeyer Antónia, Sántha Irén és Madarász Vilma voltak, és a Magyar Cserkész Szövetség három férfi tagja. 1921 nyarán a 3. sz. Lorántffy Zsuzsanna leánycsapat balatoni tábora volt az első leánytábor. 1922. június 9-én Gerely Jolán tervezetét a Magyar Cserkészszövetség elfogadta, és a fiúszövetségen belül megalakították az Ideiglenes Leánycserkész Intéző Bizottságot. Novemberben új Intéző Bizottság alakult, Gerely Jolán vezérletével, mely 1923. december 27-én elhatározta az önálló leányszövetség létrehozását. Ekkor tervezték meg a leányok jelvényét és egyenruháját. Rövidesen ezután külföldre távozott Gerely Jolán. Élete további részében főleg vallásos és pedagógiai könyvek írásával és fordításával foglalkozott.

(LLI)

LINDENMEYER ANTÓNIA

„A Leánycserkészszövetség első elnöknője”

Lindenmeyer Antónia már magyar-német szakos tanárnő volt, mikor a fiúcsereksész mozgalmat megismerte. Rögtön felfigyelt rá, hogy ez milyen egy remek nevelő intézmény. Miért nincs a lányoknak is egy ilyen ügyes, közösségre játszó, szórakozó közösségre nevelő mozgalma? És miért ne legyen?

1919-ben komolyan kezdett ezzel az üggyel foglalkozni: néhány tanárnő kollegájával beszélt erről. Többet meg is nyert a gondolatnak. Magyarországon a fiúcserekszmozgalom akkor már jól működött de Lindenmeyer Antónia értesült arról is, hogy Angliában már meg is született a leánycserkészmozgalom és egyenesen Bi-Pi kérésére!

Lindenmeyer Antóniának mindjárt a kezdetben nagyszerű munkatársa akadt Gerely Jolán személyében, aki már érintkezésbe is lépett a londoni leányvilágszervezettel. Még így sem volt könnyű dolguk. Először az Egyházak kritikáját kellett kivédeni: „A cserkészlet nem a lányoknak való ...” csóválták a fejüket aggódó papok. Aztán a születő leánycserkészcsapatok útkeresésénél a helytelen első lépéseket kellett kiigazítani: a leánycserkészkedés hol jótékony célú egyesület lett, hol önképzőkör, hol műkedvelő színészcsoporthoz, avagy az utcán masírozó katonás csapat. Idővel aztán kikristályoso-

dott, hogy milyen is legyen a magyar leánycserkészlet: nevelje a lányokat jellemes, életrevaló, testben és lélekben egészséges magyar nőkké.

Eleinte a Fiúcserekszszövetség keretén belül működtek a lányok, majd mikor már kiváltak egy általános jóvéleményt jelentős személyeknél, mint pl. a Habsburg uralkodócsalád Anna főhercegnőjénél, férjénél, József főhercegnél, Albrecht főhercegnél, majd Gömbös Gyula miniszterelnöknél és Horthy Miklós kormányzónál is, a leány IB 1923 dec. 12-i ülésén elhatározta a Leánycserkészszövetség megalakítását, és 1924 januárjában megválasztották Lindenmeyer Antóniát első elnöknőnek.

(PTÉ)

VITÉZ NEMES KISBARNAKI FARKAS FERENC FŐCSERKÉSZ

(Kismarton, 1892 – Arnstorf, Németország, 1980)

„A magyar cserkészetet kétszer megmentette”

Annak ellenére, hogy a legmagasabb katonai rendfokozatot elérte, saját bevallása szerint előbb volt cserkész-tiszt, mint katonatiszt. Tetőtől talpig becsületes magyar hazafi volt, aki életét és tehetségét a nemzet legjobbjainak a jövő katonatisztjei és cserkészvezetői nevelésének áldozta. Pályafutását ez a sajátos kettősség: a katonai hivatás és a cserkészmozgalom iránti elkötelezettség határozta meg. Nevelésének célja az általános műveltség és a vezetéshez szükséges tettekrekésztség egészséges egyensúlyának kifejlesztése volt. Ezt alkalmazta mikor a Ludovika Akadémia parancsnoka volt és mikor a Ma-

bebizonyítani, mint gróf Teleki Pál táborparancsnok vezérkari főnöke. Igazi cserkész és vezető volt. De igazi és bátor katona is volt. Seregtestei élén védte a Kárpátok gerincét, és szolgálta Hazáját ahova a sors tette és feljebbvalói kinevezték. A vesztes háborút követő politikai élet vezetői félremagyarázott igazságtalanságokkal vádolták és elítélték. Emiatt több százezer magyarral együtt a hontalanság nehéz életét választotta.

kisbarnaki Farkas Ferenc a gödöllői dzsemborin

gyar Cserkész Szövetség III. Főcserkésze lett. Igyekezett egyszerűsíteni a kiképzést, hogy az érthetőbb, elfogadhatóbb és elsajátíthatóbb legyen. Nagyon ügyes és képzett szervezői tehetség volt, amit a Gödöllői Jamboreen alkalma volt az egész világ és annak cserkészei előtt

1952, clevelandi látogatáson, mellette Chászár Ede csapatparancsnok

Köztisztviselőként lévő személye miatt a Vitézi Rend Főkapitánya, a Szent László Rend Kormányzója és az altörténelmi országgyűlés megválasztott miniszterelnöke lett az emigráció első éveiben, miután kiszabadul a hadifogságból. De nem felejtette el 1942-ben, Szt. György napján tett főcserkész esküjét sem. Meghatározó szerepet vállalt a cserkészélet megindításában és kifejlesztésében. A megalakulóban lévő csapatok közötti kapcsolat felvételét és a munka koordinálását biztosító központ életre hívását is Ő intézte. Létrehozta a Teleki Pál munkaközösséget. Irányításával az emigrációs cserkészlet egy elfogadott, az emigrációs magyar társadalom által támogatott erős mozgalom lett. Látogatta a csapatokat, részt vett a táborokon, ott előadásokat tartott. Jó emberismerő volt és tehetséges fiatalokat bízott meg a vezetéssel. Mindig komolyan vette azt, amire vállalkozott, szívesen végezte a munkát és sikeresen bevont a munkába másokat is.

Az, hogy a KMCSSZ 60 éve sikeresen végzi ifjúságnevelő, nemzetvédő munkáját négy földrészre kiterjedve, az vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc főcserkész és munkatársainak halhatatlan érdeme.

(GGy)

Mattyasovszky Zsolnay Miklós

(Pécs, 1912 – Pécs, 2005)

„Cserkészeink Tanítómestere”

Pécsett született a porcelán gyártásról világhíres Zsolnay család sarjaként. Az ottani cisztercita gimnázium cserkészcsapatában tett cserkészfogadalmat, ami egész életének vezérvonala lett. A Teleki Pál és Sik Sándor által létrehozott „Fiatal Magyarság” mozgalom pécsi tagozatának éveken át elnöke volt. A pécsi egyetemen jogi diplomát kapott és a Zsolnay gyárban kapott alkalmazást. A háború végén Bajorországba menekült, ott feleségül vette Gosztonyi Erzsébetet és rész vett a Passauban megalakuló magyar cserkészzetben. Mivel a magyar jövőt akarta szolgálni, szerepet vállalt a „Teleki Pál Magyar Cserkész Munkaközösség” külkapcsolatainak kibővítésében Oroszlánrésze volt a magyar cserkészzet átmentésében és alapító tagja lett a (Külföldi) Magyar Cserkészszövetségnek. Annak előbb külügyi megbízottja, majd alelnöke, 1953-tól húsz éven át elnöke, s végül haláláig tiszteletbeli elnöke volt.

A XX. század nagy népvándorlása 1952-ben Kanadába vitte. Montréalban mérnöki és könyvelési hivatalnokként dolgozott. Becsületes úri modorával, megbízható munkájával kiérdemelte munkaadóinak megbecsülését és a társadalom köztisztelőt. 1956-ban a magyar forradalom és szabadságharc támogatására a Montréali Magyar Segélyakció és a Magyar-Kanadai Szövetség elnöke lett. Kanadai kapcsolatai révén a kanadai alkotmány és a Kanadán belüli angol-francia viszony rendezésével foglalkozott. A kormány megbecsülését mutatta, hogy az állampolgársági törvény módosítása tárgyában egy emlékirat szerkesztésére kérték fel. Ezzel és hasonló közéleti munkájával kiérdemelte az „Order of Canada” nagytekintélyű polgári kitüntetését. A cserkészeti elveit hűen betartotta, és a magyar értékek mellett hangsúlyozta a befogadó országban a jó polgári nevelés szükségességét, s maga is e szerint élt.

Mint a külföldi magyar cserkészeti szellemi apja és legfelső tisztségviselője különösen vigyázott arra, hogy „politikai nevelés” ne kerülhessen a cserkész programba. Világosan látta a magyar cserkészeti lényegét, fontosságát és helyét a magyar társadalomban. Bölcs előrelátása irányító hatással volt a mozgalomra. 1954-től kezdve ő szerkesztette a Vezetők Lapja első számait, és abban meghatározta a külföldi magyar cserkészeti munka értelmét. Nem ok nélkül érdemelte ki a „Cserkészeink Nagy Tanítómestere” címet.

Mint a Szövetség első külügyi vezetője többekkel együtt elvállalta a Világcserekész Mozgalom központja felé a nemzetközi kapcsolatok kiépítését, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség létjogosultságának elfogadtatását. Ez akkor még nem sikerült, mert a magyarokat még mindig mint „volt-ellenséget” ítélték meg. Ezért a többi

hasonló gondokkal küzdő menekült cserkészszövetséggel létre hozta az International Scouter Association-t, melynek elnökévé választották.

Mattya bá a cserkészszervezet alapfeltételeit követve a „felelősséget keresünk” jelszóval mindig példát mutatott. A kihívásoknak mindig eleget tett és bátran vállalkozott olyan feladatokra, amelyek nemcsak a magyarság ügyét szolgálták, hanem a befogadó országokban új életet kezdő társadalmat is. Higgadsága, mérsékeltsége, békítő természete, becsületessége, józan kiegyensúlyozottsága és kitűnő diplomáciai érzéke olyan eredmények voltak melyek a csoportok közötti békés megegyezést eredményezték. Alkalmanként sikeresen vállalkozott döntőbírói szerepre is. Társadalmi, közéleti élete alatt is lankadatlan hittel, kitartással és tehetsége teljes bevetésével szolgált a magyar cserkészeti ügyét.

Bátor hazafi volt, aki nem fegyverrel, hanem tollal, ésszel és példamutató magatartásával szolgált hazáját és embertársait. Élete során számos kitüntetést kapott különböző nemzetiségű csoportoktól, Kanada tartományi és szövetségi kormányaitól, a rendszerváltás után a magyar kormánytól is. Tisztességgel érdemelte ki az egyetemes magyarság és az Őt befogadó ország társadalmában a „nagy magyarok” közötti helyet. Ez a kiváló, négy nyelven folyékonyan beszélő magyar ember egész életén át szószólója volt a magyar szabadságnak, az emberi méltóságnak és a demokráciának. Jelmondta: „Légy híve az igazságnak, és harcosa az igazságosságnak!” vezérelte Cserkészeink Tanítómesterének életét.

(GGy)

BODNÁR GÁBOR

(Miskolc, 1920. szept. 9 – Garfield, NJ, 1996. dec. 22)

„Szövetségünk Édesapja”

Azt, hogy most mi nyugaton a cserkészletünk 100-ik és szövetségünk 65-ik jubileumát ünnepeljük, nagyon nagymértékben Bodnár Gábornak köszönhetjük. Gábor bá volt 50 éven keresztül a külföldi magyar cserkészlet vezetője, az 1946-os kezdettől egészen haláláig, 1996-ig. Így nemcsak szüleitek, de sok esetben nagyszüleitek is az ő irányítása alatt voltak magyar cserkészek.

1948, vonaton Plattling felé

Gábor bá szülővárosában, Miskolcon kezdte cserkészéletét, amikor 15 éves volt. Még abban az évben őrsvezető lett, a következő évben rajvezető. Húszéves korában már cserkészcsapatot vezetett és őrsvezetőképző tanfolyamot vezetett. Két évre rá, 1942-ben, az Országos Cserkész Nagytanács tagja lett. De ekkor Magyarországon már háború volt, és Gábor bát behívták katonának. Minden szabadságát ez alatt is cserkészkedéssel töltötte.

A háború végén Gábor bának katonai egységével együtt menekülnie kellett. Németországba került, ahova

1975, Fillmore Pap Gyulával

a II. Világháború végén több százezer magyar menekült került. Ők voltak a dípik, (Displaced Persons, D.P.'s). Barakk-táborokban éltek, sok család együtt egy-egy nagy teremben, amelyből pokrócból vagy papírból próbáltak maguknak kis „szobát” elkülöníteni. Mindenüket elvesztették, munkájuk nem volt, nem tudták mi lesz a jövőjük, visszamehetnek-e hazájukba, vagy tovább kell-e menekülniük. Nagyon nehéz idők voltak.

1964, clevelandi közgyűlés

Ilyen körülmények közt kezdték a cserkészvezetők, köztük Beodray Feri bá és Chászár Ede bá, összeszedni a gyerekeket, őrsöket alkotni. Ekkor kapcsolódott Gábor bá is a munkába. A Főcserkész, kisbarnaki Farkas Ferenc mellett megszervezte a szövetség központját, és az Ausztriába, Németországba, Franciaországba és más

1957, Rummerfield, PA

országokba emigrált magyar cserkészeknek ő lett a Vezetőtisztje. Tizenegy fiatal cserkészvezető társával megalkotta a „Hontalan Sasok” őrsét. Ő volt az „Apa Sas”. Új csapatokat, kirándulásokat, táborokat szerveztek. Főleg azonban a vezetőképzsre tették a hangsúlyt, mert tudták, hogy a barakk táborokból előbb-utóbb továbbvándorolnak a családok. Négy év alatt 44 vezetőképző táborot tartottak! Így, amikor 1947-ben megindultak Európából a tömeges emigrálások messzi kontinensekre, kiképzett vezetők már tudták, hogyan kezdenek az új városaikban cserkész őrsöket és csapatokat szervezni.

1994, tisztitábor, Fillmore

Gábor bá 1949-ben feleségül vette Jámor Ágnes, vezetőtársainak, Lajosnak és Pálnak húgát. Családjával 1951-ben az Egyesült Államokba vándorolt, és a New Jersey-i Garfielden telepedett meg. Otthona lett a Szövetség központja. Innen szervezte meg Gábor bá a cserkész körzeteket, aztán a kerületeket, a vezetőképző táborokat, először mint a Szövetség vezetőtisztje, majd 1961-től kezdve mint ügyvezető elnök. Egyik fő célja volt a négy világrész magyar cserkészeinek összefogása és a szövetség egységének megtartása. Ezért állandóan levelezett a világ minden táján élő cserkészekkel (akkor még nem volt e-mail!), rendszeresen látogatta a csapatokat Dél-Amerikában, Ausztráliában és Európában is, nemcsak az észak-amerikai kontinensen. Minden cserkész nevét ismerte, mindenkinek a sorsa érdekelte. De nem csak az volt fontos számára, hogy személyesen ismerje a cserkészeket. Azt akarta, hogy akár hol van is a csapatuk,

egyforma próbákat végezzenek, akár őrsi összejövetelen, akár az őrsvetetői vagy a segédtszti táborban vesznek részt. Ezért vezető társaival együtt a magyarországi próbákat átírták, modernizálták, de úgy, hogy megmaradjon az alap: a krisztusi tanítás és a magyar kultúra. Ugyanígy kidolgozták a vezetőképző táborok feladatait, mindig szem előtt tartva, hogy minden világrészen használhassák a csapatok. Gábor bá élete végéig minden vk. táboron résztvett, ő volt évekig a cserkésztszti tábor parancsnoka. Ugyanakkor az évek során nagyon sok cserkész és magyarságismereti könyvet írt, sőt évekig szerkesztette a Magyar Cserkészt és a Vezetők Lapját is, családja segítségével.

1995, Bodnár család

Gábor bá utolsó nagy munkája a kárpát-medencei cserkészet újjá szervezésében volt. 1988-ban, amikor már nyilvánvaló volt, hogy rendszerváltozás és demokrácia lesz, elment Magyarországra és meghívott ifjúsági vezetőket Fillmoreba. Ezután több vk. táborot szervezett Európában, ahova már a Kárpát-medence összes országából jöttek vezetők. Ugyanakkor szövetségünk nevében minden országnak több ezer példány cserkészkönyvet küldött. Ezzel a nagy segítséggel tudott újra beindulni a magyar cserkészet Magyarországon, Romániában, Szlovákiában, Ukrajnában és Szerbiában, ahol a kommunizmus alatt 50 évig tiltva volt a cserkészkedés.

Gábor bának igen gazdag, aktív élete volt. Valóban a szövetség motorja volt. Rendkívül jó szervező, organizált volt, élete végéig a cserkészletünkért dolgozott. Ennek eredményét a mai jubileumi táboron láthatjuk, ahol négy világrész magyar származású cserkészei táboroznak együtt és ugyanazokat a próbákat teszik le, ugyanazokat a népdalokat éneklük.

De Gábor bá elsősorban valódi nevelő volt. Szerette a gyerekeket, fiatalokat. Tudta, mire van szükségük. Szigorú volt, de ugyanakkor emberi. Megkövetelte a minőséget, és mindig a cserkészek érdekében döntött. Nélküle nem lenne KMCSSZ, sok ezer fiatal és felnőtt magyar, aki azért lett jobb, emberebb és magyarabb, mert volt cserkészlet, mert volt Bodnár Gábor.

A háború végén, amikor hazájától elbúcsúzott, fogadalmat tett, hogy amíg él a magyarságot szolgálni fogja minden erejével. Ezt a fogadalmat élete végéig betartotta.

(NKJ)

DR. NÉMETHY GYÖRGY

(Budapest, 1934 – Pelham, NY, USA, 1994)

„Életében tükrözte cserkészzetünk lényegét”

Bizonyára sokan nem tudják, mit jelent a magyar cserkészzetben szövetségi elnöknek lenni. Röviden úgy jellemezhetjük, hogy ő a cserkészmunkátok legfőbb irányítója. Némethy Gyuri bá húsz éven keresztül volt szövetségünk elnöke.

Gyuri bá Budapesten született. Amikor befejeződött a II. Világháború, tíz éves korában belépett a 11. sz. Bocskai cserkészcsapatba, de nem

sokáig lehetett cserkész. Egyre nehezebb idők kezdődtek Magyarországon. Pár éven belül a kommunisták átvették a hatalmat, diktatúra lett. Megszüntették a Cserkész Szövetséget és megtiltották a csapatok munkáját. A lakosság nagy része félelemben élt, sok család lakását elvették és kitelepítették őket. Az ilyen családok gyerekei nem tanulhattak tovább. Ezért Gyuri bá szülei elhatározták, hogy megpróbálnak kiszökni Nyugatra. 1951-ben

ez majdnem lehetetlen és igen veszélyes volt, aknák, dupla szögesdrótkerítés és őrtornyok választották szét Magyarországot a szabad világtól. A család két éjszakán keresztül bujkált az erdőben, míg sikerült átjutniuk az akadályokon. Így került Gyuri bá Németországba, ott fejezte be a középiskolát és ott volt tagja két éven át az egyik német cserkészcsapatnak.

1954-ben a család az Egyesült Államokba költözött. Gyuri bá ekkor kezdte egyetemi tanulmányait és 1962-ben bio- és fizikai-kémiai Ph.D.-t szerzett a Cornell egyetemről. Fő kutatási területe a víz és fehérje (protein) kölcsönhatásának tanulmányozása volt. Mint kutató egyetemi tanár helyezkedett el. Élete során közel 300 cikket írt, a tudományos világ legtöbbet idézett szerzői között szerepel kémia és biokémia terén. 1972-ben a Szentszék Tudományos Akadémia a XI. Pius Aranyéremmel tüntette ki. Öt nyelven írt, tanított, előadott és kutatott több európai és amerikai egyetemen.

Eközben Gyuri bá végig cserkészkedett. 1958-tól három évig az Egyetemista Cserkészkört vezette, és annak kiadványát, a Bagolyhíradót szerkesztette. 1959-ben, mint vezetőiszt helyettes, a manilai (Fülöpsziget) Világjamboree hat tagból álló magyar kontingensét vezette. Ez alkalommal Indiába is elutazott, hogy Darjeelingben Szövetségünk nevében emléktáblát helyezzen el Körösi Csoma Sándor sírjánál. 1960-ban az ontarioi Barrys

Bayben megtartott jubileumi táborunk parancsnok helyettese volt.

Gyuri bá 1963-tól tíz évig a Szövetség vezetőisztje, majd 1973-tól haláláig a szövetség elnöke volt. Mindvégig Bodnár Gábor bá legközelebbi munkatársa volt, minden elvi és elméleti kérdést megbeszéltek egymással. Gyuri bá komoly munkát végzett a cserkészpróbák modernizálásában és a vezetőképzés irányelveinek kidolgozásában; részt vett a Szövetség szabályainak átdolgozásában és a fiú Cserkészkönyv mindhárom kötetének a megírásában (ő írta a természettel kapcsolatos fejezeteket). 1956-tól gyakorlatilag minden központi st. és cst. képző táboron részt vett mint kiképző. A Corvina táboroknak, amelyekben a magyar irodalmi, művészeti és zenei kincseinket tanulmányozzuk, ő volt egyik megálmodója és lelkes kivitelezője.

1960-as évek vége fillmorei VK tábor (középen Kövári Lajos, Ubul)

Gyuri bá valódi humanista volt. Minden érdekelte és rengeteg mindenhez értett. Ugyanúgy megcsodálta a protein atomját mint a pici bogarat, a középkori szobrot, a Tejutat, egy pentaton népdalt vagy Mátyás király híres könyvtárát. És ugyanolyan tudással és türelemmel tudott mindenre magyarázatot adni, ha kérdezték. Ugyanakkor nem kérkedett a tudásával, mert nem is volt rá különösen büszke. Boldoggá tette, ha valamibe belevethette magát ami érdekelte, vagy ha valakin segíthetett, és ezt az örömet könnyedén és szívesen megosztotta. Mindig volt ideje másokra.

Mélyen átértette a hatodik cserkésztvényt. Természetszerető, természetjáró, és természetismerő volt, aki ha tehette, vette a hátizsákot, vagy télen a sítalpakat, és bement az erdőbe. Élmény volt vele menni, mert olyasmit vett észre, amit más nem.

Gyuri bá egész életében tükrözte cserkészzetünk lényegét, az emberebb ember, magyarabb magyar eszméjét.

(NKJ)

BODNÁR GÁBORNÉ JÁMBOR ÁGNES

(Szombathely, 1931 – Garfield, NJ, USA, 2009)

„Garfieldi csapataink Ági nénije”

A cserkészek többsége Ági néniről csak annyit tud, hogy ő volt szövetségünk vezetőjének a felesége. Pedig jóval több volt annál: példás cserkészvezető.

Jámbor Ágnes a II. Világháború végén szüleivel és három fiútestvérével Németországba menekült, ahol a család a kösslarni barakktáborban kapott szállást. Két bátyja, Lajos és Pál, nemsokára cserkész lett. Ági elkíserte őket a híres altöttingi Szent István napi zarándoklatra. Itt látta először, hogy lányok is cserkészkednek fiúkkal együtt. Barátnőjével, Buza Marikával, azonnal jelentkezett az akkor megalakult 18. sz. Széchenyi István cserkészcsapat leány őrsébe. De akkor már a menekült táborokból kezdtek tovább vándorolni a családok. Fontos volt, hogy a cserkészek mennél több kiképzést kapjanak, hogy akárhova kerülnek, tovább cserkészkedhessenek. Ezért Ági 1948-ban egymás után elvégezte az őv., majd a st. tábort. A következő évben már cserkésztszisti tábort végzett és ugyanakkor több őv. és st. táboron lett kiképző. Szorgalmával, találékonyságával, ügyességével nagyon értékes munkát végzett a táborok szervezésében és a kiképzésben –akkor Németországban, és később is, már az Egyesült Államokban.

Bodnár Ágnes és Pál Elza

1949-ben férjhez ment és már a következő évben a család a New Jersey-i Garfielden telepedett le. Otthonukban volt a Szövetség központja, ahonnan Gábor bá az egész világon szétszórt csapatokat irányította. Miközben az évek során nyolc gyerekük született, Ági néni odaadással segítette férjét a központi meg-nem-szűnő munkában, a Magyar Cserkész szerkesztésében, körleve-

lek írásában, az első leánycserkészkönyv megírásában, a vezetőképzésben. Tíz éven keresztül parancsnoka volt a központi leány segédtiszti és őv. táboroknak. De emellett mindig kész volt vendégül látni a Szövetség központjában állandóan megjelenő cserkészeket. Bodnárék Lanza Avenue-i háza az egész világon közismert volt meleg vendégszeretetéről. Hozzájuk bármikor beállíthatott minden cserkész, finom vacsorát kapott, a távolról jövő pedig szállást, és Ági néni humorral bírta, hogy otthonában soha egy nyugodt perc nem volt.

A 38-as csapat zászlójával

Ugyanakkor Ági néni fáradhatatlanul segítette a garfieldi csapatokat. 1960 és 1972 között kétszer volt a 38. sz. Rozgonyi Cicelle cscs. parancsnoka. Ez alatt virágzott fel a csapat élete és lett saját otthona. Remek táborokat vezetett, cserkésznapokat rendezett. Nincs táborhely? Ági néni kocsijába ültette gyerekeit és kikereste a környék összes lehetőségét. Új műsor kell a cserkésznapra? Ági néni elővette a vaskos néprajz-könyveket, lemintázta és megvarrta a népviseletet, betanította a hozzávaló népdalokat és táncleéseket, és ragyogó előadást állított össze az esztendő népszokásairól.

Csendesen, szerényen, mindig előteremtette a szükségeset ahhoz, hogy környezetében valódi cserkész-munka folyhasson. Nem csupán a garfieldi csapatok: egész szövetségünk cserkészete hálás szívvel gondol Ági nénire. Neki is köszönjük, hogy szövetségünk ma is – 65 év után – virágzik!

(NKJ)

DOLESCH MELINDA
(Kiskörös, 1933 – Cleveland, 2005)

„A külföldi magyar leánycserkészlet büszkesége”

Linda gyógyszerész szülők második gyermekeként Kiskörösön látott napvilágot. Édesapja a II. világháború utolsó hónapjaiban katonaként egy vöröskeresztes sebészt szállító vonaton szolgált. Szerencsére, az utolsó percben engedélyt kapott, hogy családját is magával vihesse. Így kerültek mindnyájan a bajorországi Ingolstadtba. Fiú testvérei már ott aktívan cserkészkedtek. 1949 őszén az öttagú Dolesch család kivándorolt az Egyesült Államokba és Cleveland, Ohio-ban kezdett új életet. Egyre több menekült magyar család érkezett a városba és azok a fiatalok, akik már Németországban is cserkészkedtek, itt is megkeresték egymást. Lindához is eljutott a hír, hogy nemcsak a magyar fiúcserkészek szervezkednek, de a város keleti oldalán már a lányok is működnek. A 16 éves Lindának megtetszett a cserkészkedés gondolata, és elkezdte toborozni a nyugatoldali magyar lányokat. Így vette kezdetét a mai 34. sz. Zrínyi Ilona leánycserkészcsapat. Parancsnoki tisztségében, rendkívüli vezetői ráteremtéssel és nagy szeretettel 1962-ig vezette és fejlesztette a csapatot.

1970, Raccoon Creek jubileumi tábor

Linda nemcsak alapítója és első parancsnoka volt a clevelandi 34-eseknek de mentora és támogatója maradt mindvégig. Bármikor magyar- vagy cserkészvonalon segítségre volt szükség, rá mindig számíthattak, mind helyi mind szövetségi szinten. Láthattuk táborokban és akadályversenyeken szervezőként, vezetőként, előadóként, pontozóként, a magyar iskolában tanítóként. Sohasem mondott nemet, ha segítségét vagy tanácsát kérték és mindig készségesen és fáradhatatlanul helytállt.

Kezdetől fogva a Külföldi Magyar Cserkészszövetség vezetői gárdájának is tagja volt és az évek során az

1962, csapatprancsnok búcsúztatás

alelnöki tisztség mellett még számos megbízatásnak is eleget tett. Rendszeresen besegített a központi vezetőképzésbe. 1989-ben óriási sikerrel megszervezte és levezette a Pax-Ting leánytábort Fillmoreban, amelyet az 1939-ben Gödöllőn megtartott első és azóta is egyetlen leánycserkész világjamboree emlékére rendezett a Külföldi Magyar Cserkészszövetség. Amíg élt, mindig cserkész maradt, vállalva a cserkésmunkát ahol és amikor arra szükség volt.

1989, Pax Ting tábor, Fillmore

Lindabá személyében nemcsak egy hűséges barátot és cserkésztestvért, de egy értékes magyar asszonyt, szerető édesanyát és nagymamát ismerhettünk meg. Minden cserkésztestvére, aki ismerte, emlékét szívébe zárta.

(LLI)

DÖMÖTÖR MARGÓ

(Budapest, 1939 – Sao Paulo, 2002)

„Az ötletesség és a népdaltudás példaképe”

A cserkészlet egy nagyszerű találmány. A legjobb gyereknevelő rendszer, mert a fiatalokat, a csak pár évvel idősebb fiatal vezeti, neveli. A fiatal jobban hisz és majdnem gondolkodás nélkül, ösztönösen követi egy nála csak két-három évvel idősebb másik fiatalat. Az ő nyelvén beszél, az tudja, hogy igazán mit szeretne csinálni. Még közel van hozzá, érettebb de még nem távolodott el tőle.

Az óvodáskorú kisgyerek, az iskoláskorú nagyobb gyerek, a kamaszodó fiú, a teenager lány mind legjobban játszani, énekelni, táncolni és szerepelni szeret. De mit adjunk neki, ami érdekli is valóban szép és értékes is, ami az ízlését fejleszti, amit érdemes megtanítani neki?

Ehhez kell egy tehetséges fiatal felnőtt. Kiválasztani a jót, hogy azt adja tovább a fiatalabbnak. A magyar cserkészletben szerencsére hatalmas kincstár áll rendelkezésünkre: a népművészet!

A több ezer népdal, a rengeteg népijáték, a népitánc, a népviselet mind, mind értékes és továbbadható anyag, de a cserkészvezetőnek jól kell ismernie ezt az anyagot ahhoz, hogy jól tovább tudja adni. A cserkészvezetőnek magának is szeretnie kell ezt az anyagot, hogy érdekesen tovább tudja adni a fiatalabbnak.

Dömötör Margó egy ilyen vezető volt. Nagyon értékelte, szerette és mélyen ismerte a népművészetet és annak minden ágát.

Amikor kiállt a fiatalok elé, már mindenki csupa fül és szem volt, mert mindenki tudta, hogy most egy remek dolog jön: népdalozni fognak Margóval. Mindenki a legszebb népdalát tőle tanulta.

Vagy népijáték jön! Körben áll egy kislányka, Utolsó pár előre fuss! senkit sem kellett biztatni, nógatni, már mindenki ott állt a játéknak megfelelő körben vagy sorban és mindenki nevetett, rohant, ügyeskedett, ahogy kellett.

„Ma este a tábortűznél előadunk egy falusi esküvőt!” Mindenki szájtátva hallgatta. Hogyan kell azt csinálni? Senki nem tudta elképzelni, de Margó igen. Rögtön kiosztotta, hogy ki mit csináljon. Már hozott is magával segédanyagot, lepedőből szoknyát, cserkésznyakendőtől kendőt, törülközőből kötényt... erre mindenkinek eszébe jutott, hogy neki is van valamije, amibe felöltözhethet ... gyorsan befonódtak a copfok, piros masnik kerültek elő Margó zsebéből ... és megtanulták hirtelenjében az esküvőhöz való énekeket. Estére volt vőfély feldíszített bottal, kalappal. Voltak szakácsnők, cigányok, akik húzták, volt menyasszonyrablás és a végén nagy táncos multság...

Margó egy ötletgyár volt. Tábor?, Őrsi összejövetel? Ünnepe? Semmi sem volt gond Margónak. Vagy már hozott mindenféle tervéhez otthonról anyagot, de volt hogy ott helyben talált valamit, amit jól fel lehetett használni.

(PTÉ)

Cserkészinduló

Írta: Sík Sándor

Megzenésítette: Turry Peregrin

Cserkész fel a fejjel, a harsona zeng.
Álljunk csatasorba vidáman!
Ránk vár a világ, ez a harc a mienk,
Katonái vagyunk valahányan!
Jó fegyverünk izmos karunk,
Égő szemünk, vidám dalunk,
Amerre nézünk megterem,
A győzelem, a győzelem.

Cserkész fel a fejjel, az óra közel,
Kel magyar éjben a hajnal.
Most kell az erős kar, a férfiú mell,
Ezeréves acélakarattal.
Zúg, mint a harci trombita,
A Lomnic és a Hargita.
Értünk kiállt, felénk süvölt,
Az ősi föld, a drága föld!

Szabadba cserkésztek! A nap arca nevet,
Ott pezsdül a friss tüzes élet.
Járjuk be a mezőt meg a rengeteget,
Szabad ott a szabadban a lélek.
Ott szemben, szívben tiszta láng,
S az Isten arca néz le ránk.
Leheletén ott megterem
Erő szabadság, győzelem!

Lendülettel Turry Peregrin

Cserkész fel a fejjel, a harsona zeng. Álljunk csata-
sorba vi - dāman. Ránk vár a világ ez a harc a mi-
enk, ka-to-ná-i vagyunk va - la - há - nyan. Jó
fegyverünk izmos karunk, égő szemünk, vidám dalunk. A-
merre járunk megterem a győzelem, a győ-ze-lem.

PÁRHUZAMOS CSERKÉSZTÖRTÉNELEM

A magyar cserkészzet oszlopában az eredeti magyar mellett a KMCSSZ (A nyugati szórvány) fontosabb állomásait is megtaláljuk.

Év	Magyar cserkészzet	Világcserekészlet
1857		Londonban február 22-én született meg Robert Baden-Powell , a cserkészmozgalom megalapítója és főcserkésze, becenevén Bi-Pi .
1907		Az első cserkész tábor Brownsea szigetén Bi-Pi vezetésével. Ennek tapasztalatai alapján írta meg könyvét, a Scouting for Boys-t (Cserkészlet fiúknak – SFB).
1908		január 24. a cserkészlet megalakulása (Birkenhead; YMCA) – The Boy Scouts. Megindul The Scout folyóirat.
1909	Megjelenik a Nagybecskereki Piarista Gimnázium rendes évi értesítője, benne a SFB részletes ismertetésével Králik Lászlótól. Itt fordította először a scouting szót a cserkészre.	Ebben az évben nyugat-európai körútra indul Bi-Pi, hogy népszerűsítse a cserkészletet. Az első cserkész találkozó, London, Crystal Palace. Itt jelennek meg először a lányok cserkészként.
1910	Az első csapatok alakulása.	Bi-Pi nyugdíjba vonul a katonaságtól és csak a cserkészletnek szenteli életét. Az Amerikai Cserkészfiúk (BSA – Boy Scouts of America) mozgalom megalakulása. A lánycserekészlet megalakulása Bi-Pi Ágnes nővérének vezetésével. Jelképüknek a fodros levelű liliumot („háromlevél”) választották.
1912	december 28. A Magyar Cserkészszövetség (MCSSZ) megalakulása.	
1913	Nyáron megrendezésre kerül az azóta hírhedt Vági tutajút <i>Leánycserkészlet:</i> Gerely Jolán Sík Sándor javaslatára Angliába utazik. Tapasztalatai alapján elkészíti a magyar cserkészleány mozgalom tervezetét.	Az első „wood badge” vezetőképzés, Bi-Pi irányításával.
1914	Kitör a világháború.	
	A cserkészek mindenhol, bekapcsolódnak a sebesültszállításba, adománygyűjtésbe, és más hasznos honpolgári szolgálatokba.	Bi-Pi megírja a farkaskölyköknek szóló könyvet. Megindul a kiscserkészlet (cub scout). Megindul a leányrovercserekészlet (ranger).
1917	Megalakul a Magyar Cserkész Ház Bizottság, amely segíti a csapatok életét.	A Gilwell Park megalakulása, de Bois McLarennek ajándékaént. Az első wood badge tábor.
1918	MCSSZ újjáalakulása. A megszállt területein titokban, később, ahol lehetőség nyílik, nyíltan tovább működnek a magyar cserkészcsapatok.	A Világiroda megalakulása, az MCSSZ is alapítótagja. Az I. Nemzetközi Cserkészkonferencia.
1919	A proletárdiktatúra idején betiltják a MCSSZ-t. Gerely Jolán vezetésével megalakul az első önálló leánycserkészcsapat a Magyar Cserkészleányok Szent Ágnes Szövetsége névvel.	

Év	Magyar cserkészzet	Világcserekszet
1920	Megindul az Magyar Cserkész újság. A Trianon utáni utódállamokban a magyar cserkészek általában az időközben megalakult cserkészszövetségekbe kénytelenek bekapcsolódni, hogy tovább tudjanak működni.	I. Dzsembori (London, Nagy-Britannia). Megalakul a Lánycsereksz Nemzetközi Tanács, az MCSSZ alapító tagja. Első nemzetközi wood badge tábor.
1921	Sík Sándor az MCSSZ országos elnöke megszervezi a Leánycsereksz Országos Bizottságot.	Magyar vezetők a Gilwell Parkban VK-t végeznek.
1922	gr. Teleki Pált kinevezi a kormányzó főcserekszé.	Megalakul a Leánycsereksz Nemzetközi Tanács, az MCSSZ alapító tagja.
1923	Teleki betegsége miatt lemond a főcserekszi címről. Haláláig tiszteletbeli főcsereksz lesz. Az új főcsereksz Khuen-Héderváry Károly.	Dániában a dzsembori versenyeken a magyarok a 3. helyezést érik el, Nagy-Britannia és Amerikai Egyesült Államok után.
1924	II. Dzsembori (Koppenhága, Emelunden),	
	Megjelenik a Vezetők Lapja (VL). A szövetségből kilépnek a lányok, önálló szövetséget alkotnak. Az első központi tiszti tábor Hédervárott (a főcsereksz birtokán), teljes tematikával és próbázási rendszerrel.	Február 22-t (Bi-Pi és Olave születésnapját) az összes cserekszlány ünnepének jelölik ki Thinking Day, az Emlékezés napja elnevezéssel. Azóta is a cserekszlányok legnagyobb ünnepe.
1926	Megyeri Nemzeti Nagytábor.	Az első Nemzetközi Leánycsereksz Konferencia, Parádon (Magyarország). Megalakul a WAGGGS – a Cserekszlányok Világszövetsége (World Association of Girl Guides and Girl Scouts). A MCSLSZ alapító tagja.
1927	A Hárshgyi Cserekszpark, a Cserekszház, a Cserekszbolt Szövetkezet és az Újpesti Központi Vizitelep kialakítása.	
1928	Bi-Pi látogatása Magyarországra.	Bi-Pi főnemesi rangot kapott – Lord Baden-Powell of Gilwell.
1929	III. Dzsembori (Birkenhead, Nagy-Britannia).	
	Lord Rodemere, meghívja a magyar kontingenst Londonba, és búcsúzóul ezüstórát ad mindegyiküknek.	
1930	Megjelenik a Fiatal Magyarság újság, ami egy kísérlet volt a felnőttcserekszmunka elindítására. STVK beindulása.	
1933	IV. Dzsembori (Gödöllő, tpk: gr. Teleki Pál). Bemutatkozik a repülőcserekszet.	
1937	V. Dzsembori (Vogelenzang, Hollandia).	
1939	Pax Ting, az Első Leánycsereksz Dzsembori, Gödöllőn.	
	Felvidék és Erdély visszacsatolt részein ismét a Magyar Cserekszszövetségben működhetnek az önálló magyar cserekszcsapatok.	Meghal Bi-Pi.
1940	Ábrahámhegyen megkezdtek az új próbarendszer kidolgozását.	
1941	Meghal Teleki Pál.	
1942	kisbarnaki Farkas Ferenc a főcsereksz.	
1945	Újjáalakul az MCSSZ - 500 csapattal. Nyugaton megalakulnak az első menekültcsapatok	

Év	Magyar cserkészzet	Világcserkészeti
1947	VI. Dzsembori (Moisson, Franciaország). Az MCSSZ-t törlik a WOSM tagok közül. A WOSM nem fogadja tagjai sorába az emigráns nemzetek cserkészétét. Guttenbergben (Németország) a menekültek között a Hontalan Sasok szervezésében beindul a VK. Nyugaton megalakul a Teleki Pál Cserkész Munkaközösség.	
1948	<i>Magyarországon:</i> A cserkészcsapatokat kényszerítik, hogy beleolvadjanak az úttörő mozgalomba. Betiltják a lánycserkészeti. A bátrabb cserkészek illegalitásban működnek tovább. <i>A nyugati szórványban:</i> A magyar cserkészmenekültek a nyugati szórványban megalakítják a Magyar Cserkész Szövetséget. A magyar cserkészeti már csak a Kárpát-medencén kívül működhet legálisan.	
1949	Az MCSSZ központja Garfield (USA).	
1951		VII. Dzsembori (Bad Ischl, Ausztria).
1952	A VK táborok már minden földrészen folynak.	
1955		VIII. Dzsembori (Niagara-tó, Kanada).
1956	A forradalom alatt újra próbálják indítani a mozgalmat.	
1957		IX. Dzsembori (Sutton Park, Nagy-Britannia).
1959		X. Dzsembori (Makiling hegy, Filippi szigetek).
1961	<i>Magyarországon:</i> A cserkészszerű csoportok vezetőinek letartóztatása, a csoportok szétverése Magyarországon (1963-ig tart). <i>A nyugati szórványban:</i> Dr. Ádám János SJ kialakítja az NLÁ végleges formáját. Kiscserkész VK-k kezdete.	Bánáthy Béla kidolgozza a BSA részére a VK egy új módszerét, a White Stag-et.
1962	<i>A nyugati szórványban:</i> Kővári Lajos Sch.P. kialakítja és bevezeti a st-i kagylót, a wood badge mintájára.	
1963		XI. Dzsembori (Marathón, Görögország).
1964	<i>A nyugati szórványban:</i> A fillmore-i Sík Sándor Cserkészpark alapítása (Bodnár Gábor, Kővári Lajos (Sch.P.), Gerencsér István és Némethy György adomány).	
1967		XII. Dzsembori (Farragut State Park, Idaho, USA).
1971		XIII. Dzsembori (Asagiri Heights, Japán).
1975		Meghal Bi-Pi felesége, Lady Olave. XIV. Dzsembori (Mjosa tó, Lillehammer, Norvégia).
1976	<i>A nyugati szórványban:</i> Corvina táborok, a magyarságismeret elmélyítésének elősegítését szolgálják.	
1983		XV. Dzsembori (Kananaskis Country, Alberta, Kanada).
1987-1988		XVI. Dzsembori (Cataract Scout Park, Új-Dél Wales, Ausztrália).

Év	Magyar cserkészzet	Világcserekészlet
1988	<i>Magyarországon:</i> Megalakul az Ideiglenes Országos Intéző Bizottság. Grósz Károly, Magyarország miniszterelnöke és Bodnár Gábor találkozik. Cserkészkiállítások, kezdeti VK-k.	A WOSM főtitkárának (Nagy László) magyarországi látogatása.
1989	<i>Magyarországon:</i> Megalakul a Magyar Cserkészszövetség (MCSSZ), vegyes (fiú és lány) tagsággal. Megjelenik a Magyar Cserkész és a Vezetők Lapja.	Walesi, osztrák és bajor cserkészek segítségnyújtási akciói a MCSSZ javára.
1989	<i>A nyugati szórványban:</i> Fillmore és Eibisberg magyarországi és határon túli jelölteket fogad a VK táboraiába. <i>Leánycserkészlet:</i> A MCSSZ segítségével ismét megalakult a Magyar Cserkészlány Szövetség (MCSLSZ).	
1990	A magyar cserkészlet újra a WOSM tagja lesz.	
	<i>Magyarországon:</i> Cserkészpark alapítása Ady-ligeten Magyarországon kívül: Megalakul több határon túli magyar cserkész szervezet (Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség-SZMCS, Romániai Magyar Cserkészszövetség - RMCSSZ). <i>A nyugati szórványban:</i> A nyugati MCSSZ felveszi a Külföldi Magyar Cserkészszövetség (KMCSSZ) nevet.	
1991	XVII. Dzsembori (Mt. Sorak Nemzeti Park, Dél-Korea)	
	<i>Magyarországon:</i> Az első központi VK <i>Magyar Cserkészszövetségek Fóruma:</i> A Magyar Cserkészforum (MCSF) megalakulása a SZMCS kezdeményezésére Gödöllőn. Az alapító okirat aláírói: KMCSSZ, MCSLSZ, MCSSZ, SZMCS. Tiszteletbeli elnök: Bodnár Gábor (KMCSSZ), elnök: Szemerédi Tibor (KMCSSZ), alelnök: Arató László (MCSSZ), főtitkár: Hodossy Gyula (SZMCS). A MCSF-hez a későbbiekben csatlakozott RMCSSZ, KáMCSSZ és VMCSSZ is. Magyarországon kívül: Megalakul a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség - KáMCSSZ és a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség - VMCSSZ.	
1992	<i>Magyarországon:</i> VK rendszeresen elindul, a hazai igényeknek megfelelően, a KMCSSZ és a Gilwell park hagyományai alapján.	
1993	<i>Magyarországon:</i> Emléktábor Gödöllőn a IV. Dzsembori emlékére. Megszűnik a központi VK.	
1994	<i>A nyugati szórványban:</i> Zrínyi táborok, a Corvina táborok vándorcserkészek részére (KMCSSZ). <i>Leánycserkészlet:</i> A WAGGGS 28. dániai konferenciáján a MCSLSZ-t visszavették a Világszövetség tagjai közé.	

Év	Magyar cserkészzet	Világcserkészeti
1995	XVIII. Dzsembori (Flevoland, Hollandia).	
1996	<i>Magyarországon:</i> A „Kárpát-medence Cserkésztestvériség Nagytábor”-a (Ópusztaszer). <i>A nyugati szórványban:</i> Meghal Bodnár Gábor.	
1998	<i>A nyugati szórványban:</i> Dobó táborok, Corvina táborok az ÖVVK jelöltjeinek.	
1998-1999	XIX. Dzsembori (Picarquin, Chile).	
1999	<i>Magyarországon:</i> Egységes VK indul ismét. <i>Leánycserkészeti:</i> Pax-Ting 60. évfordulójának megünneplése, ez alkalomból nemzetközi konferencia és kiállítás a Pax-Tingről.	
2000	<i>Magyarországon:</i> Milleniumi Emléktábor 2000 (MET 2000). <i>A nyugati szórványban:</i> Jubileumi Nagytábor Fillmoreban a KMCSSZ szervezésében, minden magyar cserkészszövetségből voltak résztvevők Fillmore-ban.	
2002	<i>Magyarországon:</i> A MCSSZ megalakulásának 90. évfordulójának méltó megünneplése. <i>Magyar Cserkészszövetségek Fóruma:</i> MCSSZF I. Cserkészisztiképző tanfolyama Paláston (SZMCS). A MCSSZF ünnepi közgyűlése a MCSSZ megalakulásának 90. évfordulója alkalmából.	
2002-2003	XX. Dzsembori (Sattahip, Thaiföld)	
2003	<i>Magyarországon:</i> A vági tutajút 90. évfordulója alkalmából Dunai Emléktúra Vágtól a Baja közelében lévő Sugovicáig. <i>Magyar Cserkészszövetségek Fóruma:</i> MCSSZF II. Cserkészisztiképző tanfolyama Tótfaluban (VMCSSZ).	
2004	<i>Magyar Cserkészszövetségek Fóruma:</i> A MCSSZF III. Cserkészisztiképző tanfolyama Nagybányán (RMCSSZ).	
2005	<i>A nyugati szórványban:</i> Jubileumi Nagytábor Fillmoreban a KMCSSZ szervezésében, majdnem minden magyar cserkészszövetségből voltak résztvevők Fillmore-ban.	
2007	XXI. Dzsembori (Chelmsford, Egyesült Királyság)	
2010	A magyar cserkészeti 100 éves fennállása <i>A nyugati szórványban:</i> Jubileumi Nagytábor, Sík Sándor Cserkészpark, Fillmore, New York, USA. „Száz éves a magyar cserkészeti... a világot átfogó mozgalom!”	

MÁRTON LAJOS

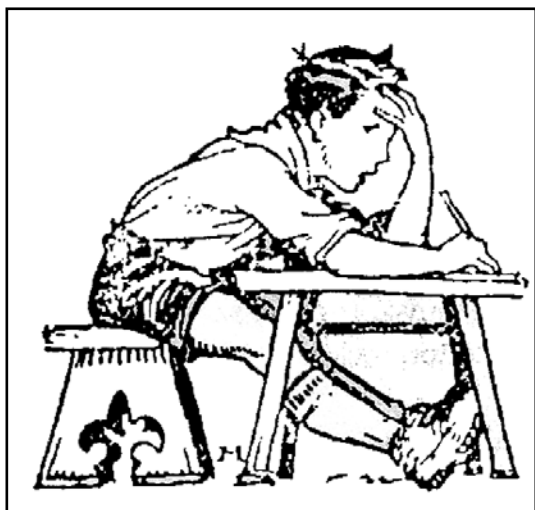
(Székelyudvarhely, 1891 – Budapest, 1953)

„A magyar cserkészlet grafikus megjelenítője”

Grafikus, festőművész, templomfestő. Már 15 éves korában a Zászlónk, majd a Magyar Cserkész, a Vezetők Lapja és számos más ifjúsági folyóirat grafikusaként vált igazán ismertté. Vázlatfüzettel és ceruzájával járta a

cserkésztáborokat, a hazai és külföldi rendezvényeket. Mindenhol ott volt, pár gyors vonallal mindent élethűen megörökített.

(LLI)

Márton Lajos önarcképe

